

Regeringens proposition

1978/79: 207

om förvärv av aktier i Södra Skogsägarna AB och Norrlands Skogsägares Cellulosa AB

beslutad den 17 april 1979

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLA ULLSTEN

ERIK HUSS

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag om statens medverkan i en finansiell rekonstruktion av Södra Skogsägarna AB och Norrlands Skogsägares Cellulosa AB. Avtal har undertecknats som innebär bl. a. att staten skall förvärva aktier i dessa företag.

I propositionen föreslås att 500 milj. kr. anvisas för statens förvärv av aktier i Södra Skogsägarna AB och att 600 milj. kr. anvisas för statens förvärv av aktier i Norrlands Skogsägares Cellulosa AB.

INDUSTRIDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1979-04-17

Närvarande: statsministern Ullsten, ordförande, och statsråden Wikström, Friggebo, Huss, Rodhe, Wahlberg, Hansson, Enlund, De Geer, Blix, Cars, Gabriel Romanus, Tham, Bondestam

Föredragande: statsrådet Huss

Proposition om förvärv av aktier i Södra Skogsägarna AB och Norrlands Skogsägares Cellulosa AB

---

1 Inledning

Den svenska skogsindustrin har under de senaste åren utsatts för hårda påfrestningar. Den internationella marknaden för ett flertal av skogsindustrins produkter har kännetecknats av svag efterfrågan och prisfall. Lönsamheten har därmed utvecklats i starkt negativ riktning vilket resulterat i en markant försämring av såväl likviditet som soliditet för ett stort antal företag. Den successiva förbättring av efterfrågan och priser som för viktiga produktslag inträdde under andra halvåret 1978 fortgår och en förbättring av lönsamheten kan förutses för innevarande år och även för år 1980. För några av företagen är emellertid situationen sådan att fortsatta och omfattande ekonomiska problem kan förutses.

Inom regeringskansliet har under lång tid pågått ett omfattande analysarbete rörande den svenska skogsindustrins nuläge och utvecklingsmöjligheter. I detta arbete har bl. a. den finansiella utvecklingen ägnats särskild uppmärksamhet. Resultaten av detta arbete kommer inom den närmaste tiden att redovisas i en departementspromemoria som har utarbetats inom industridepartementet. Som underlag för de bedömningar som görs i det följande har inom industridepartementet upprättats bl. a. en sammanställning över lönsamhetsutvecklingen m. m. för de 18 största skogskoncernerna med vissa skogsägareföretag särredovisade. Sammanställningen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

Den ogynnsamma resultatutvecklingen under åren 1977 och 1978 har särskilt hårt drabbat de företag som gick in i lågkonjunkturen med svag

konsolidering och pågående stora investeringar. I början av år 1978 var likviditetssituationen för flera företag sådan att ett omfattande behov av ytterligare upplåning förelåg. I syfte att underlätta för företagen att klara detta beslutade riksdagen (prop. 1977/78: 123, NU 1977/78: 74, rskr 1977/78: 360) våren 1978 om statliga garantier under år 1978 inom en medelsram om totalt 900 milj. kr. för lån till skogsindustrin. Möjligheten att ställa sådana garantier har senare utsträckts till utgången av år 1979 (prop. 1978/79: 25 bil. 11, NU 1978/79: 16, rskr 1978/79: 122). Hittills har regeringen beviljat garantier för lån med totalt ca 485 milj. kr.

Under våren 1978 blev den ekonomiska situationen för Norrlands Skogsägares Cellulosa AB (Ncb) akut. En betalningsinställelse med åtföljande konkurs bedömdes som nära förestående. De lånegarantier som riksdagen tidigare hade beslutat om var inte av sådan konstruktion att de skulle kunna bidra till en lösning av företagets problem. Därför beslutade riksdagen i maj 1978 (prop. 1977/78: 180, NU 1977/78: 74, rskr 1977/78: 360) att anvisa 400 milj. kr. som ett lån till NCB med villkorlig återbetalningsskyldighet. Syftet med lånet var att medverka till att lösa de akuta ekonomiska problem som hade uppstått i företaget.

I samband med att regeringen beslutade att förelägga riksdagen förslag i frågan bemyndigades chefen för industridepartementet att tillkalla en särskild kommitté, skogsägareföretagskommittén (I 1978: 02), med uppgift att bl. a. närmare analysera Ncb:s akuta finansiella problem. Åt kommittén uppdrogs vidare att studera struktur- och kapitalförsörjningsfrågor inom skogsägareföretagen. Kommittén har genomfört och redovisat omfattande analyser av skogsägareföretagens struktur och utveckling. Analysresultaten har utgjort underlag för regeringens ställningstagande i olika frågor.

I december 1978 tillkallade jag en särskild förhandlingsgrupp med uppgift att biträda regeringen vid fortsatta överläggningar med skogsindustrin. Förhandlingsgruppens arbete har i allt väsentligt bedrivits i enlighet med de riktlinjer som angetts i direktiven till skogsägareföretagskommittén. Kommittén entledigades i mars 1979. Förhandlingsgruppens arbete fortgår.

Inom ramen för förhandlingsgruppens arbete har framkommit att en finansiell rekonstruktion med statens medverkan nu bör ske för dels Södra Skogsägarna AB, dels Ncb. Den ekonomiska situationen för dessa företag har utvecklats så att extraordinära åtgärder bedöms som nödvändiga för att en fortsatt omstrukturering och effektivisering av företagen skall kunna ske i ordnade former. En sammanställning över struktur och resultatutveckling m. m. inom Södra Skogsägarna AB och Ncb har upprättats inom industridepartementet och bör fogas till protokollet i detta ärende som resp. *bilaga 2* och *bilaga 3*.

Ytterligare uppgifter om företagen har sammanställts inom industridepartementet och bör i särskild ordning redovisas i samband med utskottsbehandlingen i riksdagen av detta ärende.

^{†1} *Riksdagen 1978/79. I saml. Nr 207*

Företrädare för staten och Södra Skogsägarna, ekonomisk förening, som äger Södra Skogsägarna AB, har den 16 april 1979 undertecknat dels ett såsom huvudavtal betecknat avtal om statens förvärv av aktier i Södra Skogsägarna AB, dels ett konsortialavtal, som reglerar parternas samarbete i bolaget. Huvudavtalet och konsortialavtalet bör fogas till protokollet i detta ärende som resp. *bilaga 4* och *bilaga 5*.

Vidare har företrädare för staten och de sju skogsägareföreningar som äger Neb den 16 april undertecknat dels ett såsom huvudavtal betecknat avtal om statens förvärv av aktier i Neb, dels ett konsortialavtal om samarbete mellan parterna i bolaget. Huvudavtalet och konsortialavtalet bör fogas till protokollet i detta ärende som resp. *bilaga 6* och *bilaga 7*.

2 Föredragandens överväganden

Skogsindustrin är en av våra mest konjunkturkänsliga branscher. *Lönsamhetsutvecklingen inom skogsindustrin* har varit nära förbunden med den internationella konjunktursvängningarna har under senare år varit våldsamma. Detta har ställt skogsindustrin inför betydande problem. Perioden inleddes med en kraftig högkonjunktur med högt kapacitetsutnyttjande och extrema prisstegringar för flera viktiga produktslag. Lönsamhetsmässigt innebar denna utveckling vinster för skogsindustrin som saknar motstycke under efterkrigstiden. Både likviditet och soliditet stärktes avsevärt inom flertalet skogsindustriföretag.

Högkonjunkturen följdes av en djup och utdragen lågkonjunktur. Denna inleddes redan år 1975 men fick fullt genomslag först under åren 1977 och 1978. Lågkonjunkturen drabbade hårt vissa företag inom massa- och pappersindustrin. I syfte att sysselsättningsmässigt överbrygga konjunktursvackan inleddes år 1975 en lageruppbbyggnad. Denna uppbyggnad främjades av statliga stödinsatser, det s. k. lagerstödet, som med bred parlamentarisk förankring beslutades av riksdagen. Massalagren blev snart tre till fyra gånger större än normalt. Lågkonjunkturen dröjde sig kvar och förstärktes, vilket medförde att företagen under senare delen av år 1977 och början av år 1978 av likviditetsskäl tvingades att snabbt avveckla lagren till förlustbringande priser. Även för vissa pappersslag, t. ex. kraftliner och säckpapper, var priserna förlustbringande. Till den starkt negativa resultatutvecklingen bidrog i hög grad det låga kapacitetsutnyttjandet och även den kraftiga ökningen av produktionskostnaderna till vilka grunden hade lagts redan under de extrema vinståren 1973 och 1974. De devalveringar av den svenska kronan som gjorts år 1977 innebar en viss förbättring av lönsamhetsläget men utvecklingen av dollarkursen under år 1978 medförde att devalveringseffekten reducerades avsevärt.

Under senare delen av år 1978 inträdde successivt en förbättring av konjunkturen för massa- och pappersindustrin. Genom att överlagren re-

dan hade avvecklats ledde det förbättrade efterfrågeläget till att kapacitetsutnyttjandet inom industrin kunde öka. Denna förbättring följdes av successiva prishöjningar för viktiga produktslag. För år 1979 kan förutses ett högt kapacitetsutnyttjande inom skogsindustrin och prisutvecklingen kan väntas bli fortsatt gynnsam. En markant förbättring av lönsamheten kan därmed förutses inträda under åren 1979 och 1980. Bilden är emellertid inte helt entydig beroende på den svaga dollarkursen och vissa svårigheter när det gäller skogsindustrins råvaruförsörjning. Flera skogsföretag och då framför allt de stora avsalumassaproducenterna är i hög grad beroende av dollarns kurs gentemot den svenska kronan. Den hittillsvarande utvecklingen under år 1979 har inneburit en fortsatt svag dollarkurs.

Även råvarusituationen inger anledning till oro. I takt med produktionsökningen inom skogsindustrin har även förbrukningen av vedråvara ökat. De relativt stora råvarulager som under lågkonjunkturen byggdes upp inom industrin har nu i allt väsentligt reducerats till normalnivå och behovet av ökade och kontinuerliga virkesleveranser är starkt. För flera företag föreligger redan nu vissa problem med råvaruanskaffningen och dessa kan komma att förvärras under hösten. Det är av största vikt att skogsindustrins kapacitetsutnyttjande kan hållas på en hög nivå så att det förbättrade marknadsläget kan utnyttjas fullt ut. Regeringen har därför nyligen beslutat att föreslå riksdagen tidsbegränsade åtgärder i syfte att stimulera till ökad avverkning av skog under den närmast kommande avverknings-säsongen (prop. 1978/79: 199).

Vid sidan av de osäkerhetsmoment som valutamarknadens utveckling och råvaruförsörjningen utgör, föreligger inom delar av skogsindustrin problem av annan karaktär som kommer att i väsentlig grad motverka de ekonomiska fördelar som den positiva efterfråge- och prisutvecklingen naturligen borde medföra.

För vissa företag har sålunda utvecklingen under åren 1977 och 1978 medfört ett behov av omfattande nyupplåning för att likviditetsmässigt kompensera ett negativt resultat. Skuldbördan har därigenom vuxit avsevärt och i motsvarande takt även räntekostnaderna. Ökad upplåning och krympande eget kapital har försvagat soliditeten. De kraftigt ökade kapitalkostnaderna och den markant försvagade soliditeten som har inträtt i några företag innebär att dessa – även med en mycket optimistisk bedömning av efterfråge- och prisutvecklingen – inte av egen kraft kan åstadkomma den konsolidering och den minskning av räntebärande skulder som måste ske.

Särskilt utsatt är situationen för skogsägareföretagen. Dessa företag har under 1960- och 1970-talen expanderat i snabb takt. Expansionen har i hög grad skett genom extern finansiering och konsolidering har inte skett i den takt och omfattning som har varit nödvändig. På grund av den ogynnsamma kapitalstruktur som därmed har uppstått har dessa företag drabbats särskilt hårt av den starkt negativa resultatutvecklingen under åren 1977

och 1978. Det är uppenbart att kapitalstrukturen på ett avgörande sätt har bidragit till den krissituation som flertalet av de föreningsägda företagen har hamnat i. Det egna kapitalet har varit för litet och de ekonomiska resurserna även i övrigt alltför små för att företagen skulle kunna klara omfattande förluster under flera år. I viss mån likartade förhållanden gäller för några av de icke föreningsägda skogsindustriföretagen.

Våren 1978 bedömdes den ekonomiska situationen som akut för flera större skogsindustriföretag. Riksdagen beslutade, som tidigare har nämnts, i maj 1978 om särskilda statliga garantier för lån till skogsindustrin i likviditetsstärkande syfte. För Ncb bedömdes situationen som så allvarlig att företagets fortbestånd var i omedelbar fara. Riksdagen beslutade därför samtidigt om ett särskilt lån av 400 milj. kr. till Ncb med villkorlig återbetalningsskyldighet.

Analysen som utfördes inom regeringskansliet och överläggningar som ägde rum mellan regeringen och företrädare för skogsägarrörelsen visade att problemen inom skogsägareföretagen var omfattande. Därför tillkallades i april 1978 en kommitté med uppgift att utreda vissa frågor rörande skogsägareföretagen, skogsägareföretagskommittén. I direktiven uppdrogs åt kommittén att dels närmare analysera de akuta problem av finansiell natur som hade uppstått inom Ncb, dels analysera frågan om lämplig struktur och långsiktig finansiering av skogsägareföretagen. I direktiven anfördes även att de eventuella effektivitetsvinster som kunde uppnås genom ökat samarbete mellan skogsägareföretagen skulle uppmärksammas och att kommittén skulle vara oförhindrad att också undersöka eventuella positiva effekter av strukturåtgärder där även andra skogsindustriföretag kunde komma att beröras. I juni 1978 avlämnade kommittén en rapport om Ncb. De rekommendationer och den analys som redovisades i denna rapport utgjorde en del av beslutsunderlaget för regeringens beslut om i vilken takt och omfattning lånet skulle ställas till Ncb:s förfogande. Kommittén har därefter under år 1978 genomfört omfattande analyser av skogsägareföretagen och haft överläggningar med olika intressegrupper inom skogsindustrin. Vid avrapporteringen till regeringen framkom att problemen för några av skogsägareföretagen var av sådan karaktär och omfattning att särskilda statliga åtgärder skulle kunna komma att aktualiseras.

Kommitténs arbetsuppgifter överfördes i december 1978 till en särskild förhandlingsgrupp med uppdrag att biträda regeringen i de konkreta förhandlingar med enskilda företag som förestod. Förhandlingsgruppens arbete har i allt väsentligt skett med utgångspunkt i situationen för skogsägareföretagen. Eftersom en lösning av de problem av strukturell och finansiell karaktär som föreligger inom dessa företag skulle kunna underlättas genom samverkan med andra företag i branschen, har förhandlingsgruppen haft överläggningar med ett flertal större skogsindustriföretag angående förutsättningarna och viljan att medverka till ändamålsenliga strukturlösningar. Dessa diskussioner är ännu inte slutförda.

De resultat som har framkommit av förhandlingsgruppens överläggningar med företagen inom skogsindustrin och det analysarbete som har bedrivits inom regeringskansliet ger vid handen att situationen för Södra Skogsägarna AB och Ncb är sådan att en omedelbar finansiell rekonstruktion av dessa företag måste ske. Enligt min bedömning kan en sådan rekonstruktion inte ske utan statens medverkan.

Jag vill emellertid i sammanhanget framhålla att det i första hand åvilar företagens ledning, ägare och kreditgivare att genom erforderliga åtgärder säkerställa företagets fortbestånd. Samtidigt innebär näringspolitiken ett ansvar från samhällets sida att på olika sätt medverka till att företagets långsiktiga konkurrenskraft stärks och att den successiva strukturomvandling som pågår i vårt näringsliv så långt möjligt sker i kontrollerbara former.

Den ekonomiska situation som nu har uppstått i Södra Skogsägarna AB och Ncb är av sådan karaktär att ägarna inte kan skjuta till behövligt riskkapital i den takt och omfattning som är erforderlig för att genomföra nödvändiga strukturåtgärder och skapa en sund ekonomisk bas i företagen. Det är därför nödvändigt att staten medverkar till att stärka dessa två företags konkurrenskraft och att statliga insatser härför sätts in snabbt.

Jag kommer i det följande att närmare utveckla behovet av insatser för Södra Skogsägarna AB och Ncb. Det bör emellertid påpekas att problem föreligger även inom andra delar av skogsindustrin. Vad gäller övriga företag inom den producentkooperativa gruppen har vissa åtgärder, delvis med statens medverkan, redan vidtagits eller är under genomförande för att skapa förutsättningar för en successiv konsolidering och effektivisering av verksamheten. Det är här fråga om dels Vänerskog, dels Mälarskog.

Vad gäller Vänerskog har företaget beviljats statliga garantier för lån på totalt 120 milj. kr. Vid de överläggningar som har föregått regeringens beslut om garantier har företaget redovisat ett åtgärdsprogram som enligt min bedömning bör kunna stärka företagets ekonomiska ställning väsentligt. Jag bedömer att Vänerskog har goda möjligheter att genomföra erforderliga åtgärder av finansiell och strukturell natur. Även inom Mälarskog pågår arbete för att skapa stabilitet och framtida lönsamhet i verksamheten. Förutsättningar härför har skapats bl. a. genom en uppgörelse mellan Mälarskog, företagets bankförbindelser, Lantbrukarnas Riksförbund och staten. Uppgörelsen innebär att samtliga parter ekonomiskt bidrar till att stärka företagets likviditet och soliditet.

Även om situationen för stora delar av den svenska skogsindustrin är mycket bekymmersam vill jag framhålla att detta inte får tas som uttryck för att en bestående och radikal försämring av branschens internationella konkurrenskraft har inträtt. Svensk skogsindustri har en i stora delar modern och effektiv produktionsapparat och ett genomgående mycket kvalificerat yrkeskunnande hos de anställda. Mot bakgrund av den relativt tillfredsställande resultatutveckling som flera skogsindustriföretag redovi-

sade även under lågkonjunkturåren 1977 och 1978 finns det enligt min mening anledning att ha en positiv syn på den svenska skogsindustris framtid.

Jag övergår nu till att redogöra för utvecklingen och den situation som har uppstått i Södra Skogsägarna AB och Ncb.

Södra Skogsägarna AB ägs av Södra Skogsägarna, ekonomisk förening, som är en sammanslutning av ca 43 500 skogsägare i södra Sverige.

Tillkomsten av Södra Skogsägarna betingades i hög grad av den blygsamma skogsindustriella verksamheten i södra Sverige. Sälunda har utbyggnaden av företaget i väsentlig grad skett genom omfattande investeringar i nya anläggningar. Den industriella verksamheten inom Södra Skogsägarna etablerades redan i början av 1950-talet men det är först under den senaste tioårsperioden som en mer omfattande expansion har skett.

Koncernen, dvs. Södra Skogsägarna AB inkl. i huvudsak dotterbolagen AB Klippans Finpappersbruk och Göta Cellulosa AB, bedriver en mångskiftande industriell verksamhet. Tyngdpunkten ligger på pappersmassa för avsalu. Med en produktionskapacitet, som vid slutet av år 1979 kommer att uppgå till ca 750 000 ton avsalumassa per år, tillhör företaget världens största producenter på detta område. Massatillverkningen sker i allt väsentligt vid anläggningarna i Värö, Mörrum och Mönsterås. I övrigt tillverkas inom koncernen sågade trävaror, trähus, spånskivor, papper och kemiska produkter.

Södra Skogsägarna AB inkl. dotterbolagen hade år 1978 en omsättning på drygt 2 400 milj. kr. och sysselsatte ca 7 700 personer. Härutöver var ca 1 900 personer verksamma i den ekonomiska förening som äger bolaget. Under 1970-talet har faktureringen i det närmaste trefaldigats och balansomslutningen har ökat från ca 900 milj. kr. i början av 1970-talet till 3 400 milj. kr. vid utgången av år 1978. Resultatmässigt har emellertid utvecklingen inte varit tillfredsställande. Under perioden 1972–1978 har det sammantagna resultatet efter finansiella poster varit negativt, -31 milj. kr. Då något tillskott till bolagets eget kapital inte har lämnats från den ekonomiska föreningen, har soliditeten utvecklats ogynnsamt. De räntebärande skulderna och därmed räntekostnaderna har vuxit starkt.

Resultatutvecklingen har varierat starkt mellan enskilda år. Under den extrema högkonjunkturen, som fick sitt genomslag för företaget mot slutet av år 1973 och varade ett stycke in på år 1975, kunde ett mycket gynnsamt resultat redovisas. Sammantaget under treårsperioden 1973–1975 uppgick sälunda resultatet efter finansiella poster till 535 milj. kr. vilket innebar en vinstmarginal, beräknad på omsättningen, på nära 12%. Detta medförde att soliditeten kunde stärkas väsentligt, från endast ca 10% år 1972 till 23% vid utgången av år 1975. Resultatutvecklingen var tillfredsställande även under år 1976. Den gynnsamma resultatutvecklingen följdes åren 1977 och 1978 av en negativ utveckling som resultatmässigt innebar en förlust med

sammantaget inemot 700 milj. kr. Likviditeten försämrades och en omfattande nyupplåning skedde. Soliditeten sjönk snabbt och uppgick till endast knappt 12% vid slutet av år 1978.

För Södra Skogsägarna AB föreligger inte någon omedelbar fara för att likvidationsplikt skall inträda. Däremot har likviditeten länge varit utomordentligt ansträngd. Till detta har, vid sidan av de stora förlusterna, i hög grad den omfattande investeringen i en ny massafabrik i Mönsterås bidragit. Det är sålunda främst likviditetsproblemen som har utlöst den ekonomiska kris som företaget nu befinner sig i. Efter ansökan har företaget beviljats statliga garantier för lån av totalt 300 milj. kr. Detta har inneburit en väsentlig likviditetsförstärkning och gett företaget rådrum. De mer grundläggande problemen för företaget kvarstår dock.

För åren 1979 och 1980 förutses visserligen en god efterfrågan och en gynnsam prisutveckling för väsentliga produktområden och därmed ett förbättrat rörelseresultat. Samtidigt har emellertid den omfattande upplåningen medfört så stora räntekostnader att nettoresultatet kommer att bli helt otillfredsställande. Investeringen i Mönsterås som slutförs under år 1979 kommer att medföra en ytterligare belastning. Räntekostnaderna för denna investering får resultatmässigt genomslag fr. o. m. år 1980. De totala kapitalkostnaderna för företaget kommer därmed att anta en helt oacceptabel nivå i förhållande till det rörelseresultat som kan förutses. Utgångsläget för företaget är således inte särskilt gynnsamt.

Ett kapitaltillskott av betydande storleksordning måste därför tillföras företaget för att säkerställa likviditet och soliditet och för att i väsentlig omfattning nedbringa de räntebärande skulderna. Staten bör medverka här till genom att skjuta till aktiekapital till bolaget. Jag återkommer till medelsfrågan i det följande.

Jag vill i sammanhanget nämna att även andra alternativ för statlig medverkan har övervägts vid diskussionerna mellan staten och Södra Skogsägarna. Bl. a. har diskuterats frågan om ett statligt finansiellt åtagande i ett bolag omfattande enbart företagens anläggning i Mönsterås. De analyser som har genomförts visar emellertid att de ekonomiska problemen inom företaget som helhet inte på ett avgörande sätt kan lösas genom en sådan insats från statens sida.

Vid sidan av de finansiella problemen har företaget problem även av strukturell karaktär. En finansiell rekonstruktion av företaget får inte innebära att det strukturarbete som har påbörjats inom företaget avstannar. Jag vill understryka att en fortsatt effektivisering och omstrukturering av företaget är nödvändig för att långsiktig konkurrenskraft, lönsamhet och konsolidering ska kunna uppnås.

Norrlands Skogsägares Cellulosa AB (Ncb), som bildades år 1959, ägs av sju skogsägareföreningar i norra Sverige med totalt ca 48 000 medlemmar. Ncb med dotterbolag (koncernen) bedriver en mångskiftande skogsindustriell verksamhet. Inom koncernen tillverkas sågade trävaror, trähus, plywood-, spån- och träfiberskivor, cellulosa, papper och kemiska pro-

duktion. Tyngdpunkten i verksamheten ligger på produktion av massa och papper. Av koncernens totala fakturering svarar dessa produktgrupper för ungefär två tredjedelar. Det totala antalet anställda i Ncb uppgick år 1978 till ca 2900 personer. Inom koncernen som helhet sysselsattes ca 7400 personer, varav 5200 inom landet. Inom de sju skogsägareföreningar som äger Ncb var 2400 personer verksamma. Koncernens verksamhet har avgörande betydelse för sysselsättningen på åtskilliga orter, inte minst i Västernorrlands län.

Ncb:s snabba expansion har i allt väsentligt skett genom förvärv av företag. Finansieringen av dessa förvärv, liksom av investeringar i övrigt, har nästan helt skett genom extern upplåning. Då samtidigt lönsamheten varit svag har konsolideringen i företaget kraftigt eftersatts.

En ekonomisk analys av Ncb avseende 1970-talet visar att soliditeten har uppgått till som högst ca 17%. Detta gäller år 1975 då en viss konsolidering hade kunnat ske efter den extrema högkonjunkturen. För de 18 största skogskoncernerna uppgick soliditeten nämnda år till i genomsnitt 31%.

Liksom för flera andra skogsföretag medförde utvecklingen under åren 1977 och 1978 omfattande ekonomiska problem för Ncb. För detta företag blev emellertid situationen ohållbar och våren 1978 var företagets fortbestånd i omedelbar fara. Vid de överläggningar med staten som påkallades från företagets sida framkom att företagets ägare inte kunde skjuta till det riskkapital som behövdes för att förhindra att företaget skulle tvingas träda i likvidation.

Mot den bakgrunden beslöt riksdagen, som jag tidigare har nämnt, i maj år 1978 att ett lån om 400 milj. kr. med villkorlig återbetalningsskyldighet skulle kunna lämnas till företaget. Lånet var så konstruerat att det kunde tas upp som intäkt i företagets resultaträkning.

Under verksamhetsåret 1977/78 (18 månader) redovisade Ncb en förlust på 520 milj. kr. efter avskrivningar och finansiella poster. För hela koncernen var förlusten 600 milj. kr. Genom det statliga lånet, som ställdes till företagets förfogande i slutet av juni 1978, kunde förlusten dock avsevärt reduceras.

Syftet med lånet till Ncb var att åstadkomma en sådan ekonomisk bas i företaget att erforderliga strukturåtgärder skulle kunna ske i kontrollerbara former. Utvecklingen för företaget har emellertid varit fortsatt negativ. I mitten av år 1978 beräknades förlusten i moderbolaget för verksamhetsåret 1978/79 till ca 150 milj. kr. Enligt företagsledningens senaste bedömning beräknas förlusten nu komma att uppgå till ca 200 milj. kr. För de närmaste åren förutses en fortsatt ogynnsam resultatutveckling. En väsentlig orsak till detta är den omfattande upplåning som har skett för att likviditetsmässigt täcka förluster. År 1976 uppgick räntenettet till -90 milj. kr., vilket motsvarade 10% av moderbolagets fakturering. För innevarande verksamhetsår beräknas räntenettet till -176 milj. kr., vilket svarar mot 16% av

den beräknade faktureringen. Det statliga lån som Ncb beviljades år 1978 har inte på ett avgörande sätt kunnat förbättra företagets ekonomiska situation.

Vid sidan av det tyngande finansnettot finns även andra problem i företaget. Flera enheter inom såväl Ncb som dotterbolagen redovisar otillfredsställande rörelseresultat. Det är här i flera fall fråga om långsiktiga lönsamhetsproblem. Vidare föreligger f. n. ett behov av att anpassa omfattningen av den industriella verksamheten till den kapitalbas som de nuvarande ägarna kan mobilisera. Eftersom dessa har ansett sig inte ha möjlighet att skjuta till riskkapital i mer betydande omfattning, står företaget nu inför en krympning av verksamheten. Företagets dilemma är emellertid att de finansiella och soliditetsmässiga förutsättningarna inte föreligger för ett framgångsrikt rekonstruktions- och strukturarbete av denna karaktär.

Om inte särskilda åtgärder vidtas föreligger en uppenbar risk att företaget inom en snar framtid ånyo kommer i en likviditets- och soliditetsmässigt akut situation. Detta skulle kunna leda till en betalningsinställelse åtföljd av konkurs. I den stora och komplicerade företagsgrupp som Ncb-koncernen utgör är konsekvenserna av ett sådant förlopp svåra att överblicka. Enligt min bedömning är dock risken uppenbar att betydande negativa effekter skulle kunna uppstå såväl för sysselsättning som för virkesförsörjningen till hela den norrländska skogsindustrin.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört bedömer jag att ett kapitaltillskott av betydande storlek måste ske till Ncb för att säkerställa likviditet och soliditet och för att reducera räntebärande skulder och fullfölja det strukturarbete som redan har påbörjats. Staten bör medverka härtill genom att skjuta till medel i form av aktiekapital till bolaget. Jag återkommer till medelsfrågan i det följande.

Jag vill framhålla att ett statligt ekonomiskt och ägarmässigt engagemang inte får tas som uttryck för att det strukturarbete som redan påbörjats inom företaget nu skall avstanna. För de enheter för vilka långsiktig lönsamhet inte kan uppnås inom ramen för Ncb:s verksamhet måste övervägas avveckling eller avyttring till andra företag i den mån förutsättningar för detta kan föreligga. Samtidigt måste fortsatt utveckling ske av vissa enheter. Som jag i annat sammanhang har framhållit gäller detta bl. a. Ncb:s anläggningar i Väja och Vallvik.

Jag övergår nu till att i korthet redogöra för avtalen dels mellan staten och Södra Skogsägarna, ekonomisk förening, dels mellan staten och de sju skogsägareföreningar som äger Ncb. Avtalen återfinns som bilagorna 4-7 till protokollet i detta ärende.

I huvudavtalet mellan staten och Södra Skogsägarna, ekonomisk förening anges de allmänna utgångspunkterna och de huvudsakliga villkoren för statens engagemang i Södra Skogsägarna AB. Avtalet innebär i huvudsak följande.

Utgångspunkten för statens engagemang är som förut har nämnts att

nuvarande ägare inte kan skjuta till det riskvilliga kapital som behövs för en finansiell sanering av bolaget och en förstärkning av dess soliditet. Samtidigt ligger det i parternas intresse att den ägarform som producentkooperationen representerar så långt möjligt bibehålls. Staten skall därför tillsammans med skogsägareföreningen tillskjuta riskvilligt kapital för att väsentligt förbättra bolagets soliditet så att förutsättningar skapas för bolagets fortbestånd och utveckling. Skogsägarna skall vara majoritetsägare i bolaget och ha möjlighet att genom framtida inlösen av statens aktier åter bli ensam ägare till bolaget.

Parterna skall verka för att bolagets verksamhet bedrivs efter affärsmässiga grunder och att den påbörjade strukturomvandlingen och rationaliseringen genomförs för att åstadkomma långsiktig konkurrenskraft, lönsamhet och konsolidering.

Aktiekapitalet, som f. n. uppgår till 180 milj. kr., skall genom fondemission och nyemission ökas till 500 milj. kr. Staten skall teckna aktier för 500 milj. kr., varav 300 milj. kr. skall avsättas till reservfonden. Skogsägarna tecknar nyemitterade aktier för 180 milj. kr., varav 108 milj. kr. skall avsättas till reservfonden. Betalning av aktierna, som skall ske senast 60 dagar efter aktieteckningen, erläggs av staten kontant och av skogsägareföreningen genom kvittning av en fordran på bolaget.

När staten har betalat för aktierna, skall bolaget, så snart lånevillkoren medger det, återbetala lån som har tagits upp mot statlig garanti så att garantin på 300 milj. kr. frigörs.

Parterna skall verka för att bolaget och dess dotterbolag å ena sidan och skogsägarna å andra sidan träffar ett långsiktigt avtal om virkesleveranser. Detta avtal skall träda i kraft samtidigt med huvudavtalet.

Skogsägarna tillförsäkras rätt att när som helst begära inlösen av statens aktier eller del därav, dock inte på mindre aktiepost än som motsvarar en tiondel av aktiekapitalet i bolaget. Vid inlösen av statens aktier skall skogsägarna ersätta staten värdet av aktierna vid tidpunkten för äganderättens övergång.

Staten har rätt att överlåta sina aktier i bolaget och sina rättigheter och skyldigheter till bolag vari staten direkt eller indirekt äger aktiemajoriteten.

I avtalet finns vidare bestämmelser om bolagets soliditet, vilka bl. a. innebär att parterna, om soliditeten sjunker under en viss nivå, skall överväga att lämna aktieägartillskott i förhållande till sina andelar i aktiekapitalet.

Huvudavtalet träder i kraft när regeringen slutligt har godkänt det. En förutsättning härför är att riksdagen fattar de beslut som behövs för detta.

Konsortialavtalet mellan staten och Södra Skogsägarna, ekonomisk förening innebär bl. a. följande.

Aktierna i bolaget skall ägas till 60 % av Skogsägarna och till 40 % av staten.

Bolagets styrelse skall bestå av åtta ledamöter med tre suppleanter förutom de ledamöter och suppleanter som enligt lag utses av annan än bolagsstämma. Parterna skall vid bolagsstämma till ordförande i styrelsen välja person som Skogsägarna i samförstånd med staten nominerar. Därutöver skall Skogsägarna nominera fyra styrelseledamöter med två suppleanter och staten tre ledamöter med en suppleant. Vardera parten skall vidare nominera en revisor och en revisorssuppleant. Styrelsen utser ledamot nominerad av staten till vice ordförande.

Bolagets revisorer har viss rätt att informera styrelsens ledamöter. Bl. a. får av staten nominerad revisor lämna de statliga styrelseledamöterna information och synpunkter som behövs för kontroll av att syftena med statens engagemang i bolaget fullföljs.

För vissa beslut krävs enighet mellan parterna eller deras representanter. Det gäller t. ex. ändring av bolagsordningen, ändring av bolagets aktiekapital, vinstutdelning, tillsättning av verkställande direktör, väsentlig utvidgning av rörelsen, större investeringar och väsentlig omstrukturering.

Bolagets och dess dotterbolags verksamhet skall bedrivas affärsmässigt och en tillfredsställande konsolidering skall eftersträvas. Utdelning får inte ske av vinstmedel som hänför sig till något av åren 1979–1982. Därefter skall skälig utdelning eftersträvas.

Avtalet träder i kraft samtidigt som huvudavtalet och gäller för en tid av tio år, såvida inte Skogsägarna dessförinnan har återköpt statens aktier, och därefter så länge staten direkt eller indirekt äger minst en tiondel av aktierna i bolaget.

Avtalet kan bringas att upphöra i förtid om parterna inte lyckas uppnå enighet vid upprepade tillfällen i frågor där enighet förutsätts mellan parterna, om de grundläggande förutsättningarna för avtalet ändras eller om part bryter mot bestämmelserna i avtalet. Om avtalet sägs upp skall den part som har sagt upp avtalet erbjuda den andra parten att lösa in den uppsägande partens aktier.

I huvudavtalet mellan staten och de sju skogsägareföreningar som äger Ncb, nämligen Skogsägareföreningen Mellanskog samt Örnköldsviks, Västerbottens, Norrbottens läns, Medelpads, Ådalarnas och Jämtlands Skogsägareföreningar anges de allmänna utgångspunkterna och de huvudsakliga villkoren för statens engagemang i Ncb. Avtalet innebär i huvudsak följande.

Utgångspunkten för statens engagemang är som jag tidigare har nämnt att nuvarande ägare inte kan tillskjuta det riskvilliga kapital som behövs för en finansiell sanering av Ncb och en förstärkning av dess soliditet. Det ligger samtidigt i parternas intresse att den ägarform som producentkooperationen representerar så långt möjligt bibehålls. Staten skall därför tillsammans med skogsägareföreningarna skjuta till riskvilligt kapital för

att väsentligt förbättra Ncb:s soliditet och för att skapa förutsättningar för en effektivisering av företagens verksamhet.

Aktiekapitalet, som f. n. uppgår till 132 milj. kr. skall genom nyemission ökas till 545 milj. kr. Staten skall teckna aktier för 600 milj. kr., varav 200 milj. kr. skall avsättas till reservfonden. Skogsägareföreningen tecknar nyemitterade aktier för 19,5 milj. kr., varav 6,5 milj. kr. skall avsättas till reservfonden. Betalning av aktierna, som skall ske senast 60 dagar efter aktieteckningen, erläggs av staten kontant och av skogsägareföreningarna genom kvittning av en fordran på Ncb.

Parterna skall verka för att Ncb:s verksamhet bedrivs efter affärsmässiga grunder och att den påbörjade strukturomvandlingen och rationaliseringen genomförs för att åstadkomma en långsiktig konkurrenskraft, lönsamhet och konsolidering.

Skogsägareföreningarna skall vara minoritetsägare i Ncb men ha möjlighet att genom framtida förvärv av statens aktier åter bli ensamma ägare till Ncb.

Staten har rätt att överlåta sina aktier i bolaget och sina rättigheter och skyldigheter till bolag vari staten direkt eller indirekt äger aktiemajoriteten.

Parterna skall tillse att avtal träffas om långsiktig virkesförsörjning för Ncb och dess dotterbolag. Virkesavtal skall träda i kraft samtidigt med huvudavtalet.

Staten förbinder sig enligt avtalet att efterge sin villkorade fordran av 400 milj. kr. på bolaget jämte ränta.

I avtalet finns vidare bestämmelser om bolagets soliditet, vilka bl. a. innebär att parterna, om soliditeten sjunker under en viss nivå, skall överväga att lämna aktieägartillskott i förhållande till sina andelar i aktiekapitalet.

Huvudavtalet träder i kraft när regeringen slutligt har godkänt det. En förutsättning härför är att riksdagen fattar de beslut som behövs för detta.

Konsortialavtalet mellan staten och Ncb:s ägare innebär bl. a. följande.

Aktierna i bolaget skall ägas till 73% av staten och till 27% av skogsägareföreningarna.

Bolagets styrelse skall bestå av åtta ledamöter med fyra suppleanter utöver de ledamöter och suppleanter som enligt lag utses av annan än bolagsstämma. Staten skall nominera fem styrelseledamöter med två suppleanter och skogsägareföreningarna tre ledamöter med två suppleanter. Till styrelsens ordförande skall utses ledamot som har nominerats av staten och till vice ordförande ledamot som har nominerats av skogsägareföreningarna. Vardera parten skall vidare nominera en revisor och en revisorssuppleant.

Parternas strävan skall vara att hålla en hög konsolideringsgrad i Ncb. Om konsolideringsbehovet tillgodosetts skall, med beaktande av övriga

omständigheter såsom likviditet, rörelseresultat m. m., skälig utdelning eftersträvas.

För vissa beslut krävs enighet mellan parterna eller deras representanter. Det gäller t. ex. ändring av bolagsordningen, ändring av bolagets aktiekapital, vinstutdelning, tillsättning av verkställande direktör, väsentlig utvidgning av rörelsen och större investeringar.

Avtalet träder i kraft samtidigt som huvudavtalet och gäller för en tid av tio år.

Avtalet kan bringas att upphöra i förtid om parterna inte lyckas uppnå enighet vid upprepade tillfällen i frågor där enighet förutsätts mellan parterna, om de grundläggande förutsättningarna för avtalet ändras eller om part bryter mot bestämmelserna i avtalet. Om avtalet sägs upp skall den part som har sagt upp avtalet erbjuda den andra parten att lösa in den uppsägande partens aktier.

Jag bedömer de villkor som har upptagits i huvudavtalen och konsortialavtalen som tillfredsställande för staten.

För förvärv av aktier i Södra Skogsägarna AB erfordras enligt huvudavtalet 500 milj. kr. Vidare behövs för förvärv av aktier i Ncb 600 milj. kr. Jag förordar alltså att på statsbudgeten för nästa budgetår under fonden för statens aktier tas upp dels ett investeringsanslag av 500 milj. kr. för förvärv av aktier i Södra Skogsägarna AB, dels ett investeringsanslag av 600 milj. kr. för förvärv av aktier i Norrlands Skogsägares Cellulosa AB.

Huvudavtalen innebär som nämnts bl. a. att de nuvarande ägarna till Södra Skogsägarna AB resp. Ncb skall ha rätt att när som helst lösa in statens aktier i resp. bolag. I avtalen finns också bestämmelser om att staten skall ha rätt att överlåta sina aktier i resp. bolag till bolag vari staten direkt eller indirekt äger aktiemajoriteten. Vidare innebär konsortialavtalens regler om hembud ett åtagande för staten att i vissa fall erbjuda motparten att lösa in statens aktier. Regeringen bör i de fall som jag här har berört ha möjlighet att besluta i frågan om överlåtelse av statens aktier. Jag förordar därför att regeringen inhämtar riksdagens bemyndigande att överlåta aktier i enlighet med nämnda bestämmelser i avtalen.

Under förutsättning av att riksdagen beslutar i enlighet med vad jag nu har förordat ankommer det på regeringen att godkänna avtalen.

Som jag tidigare har nämnt innebär huvudavtalet mellan staten och ägarna till Ncb att staten förbinder sig att efterge det lån av 400 milj. kr. med villkorlig återbetalningsskyldighet som tidigare har lämnats till företaget. Chefen för budgetdepartementet avser i samband med sin anmälan av kompletteringspropositionen 1979 att behandla denna fråga.

Jag vill avslutningsvis framhålla att det arbete som har påbörjats med att söka finna strukturlösningar över ägargränserna inom skogsindustrin nu måste fortsätta. Regeringen kommer även framgent att aktivt delta i detta arbete genom bl. a. den särskilda förhandlingsgrupp som har tillkal-

lats för ändamålet. De åtgärder som jag i detta sammanhang har förordat är ett viktigt steg för att skapa reella förutsättningar för ett konstruktivt arbete i detta avseende.

3 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. till *Förvärv av aktier i Södra Skogsägarna AB* för budgetåret 1979/80 under fonden för statens aktier anvisa ett investeringsanslag av 500 000 000 kr.
2. till *Förvärv av aktier i Norrlands Skogsägares Cellulosa AB* för budgetåret 1979/80 under fonden för statens aktier anvisa ett investeringsanslag av 600 000 000 kr.
3. bemyndiga regeringen att i enlighet med vad jag har förordat överlåta de aktier som staten förvärvar i *Södra Skogsägarna AB* och i *Norrlands Skogsägares Cellulosa AB*.

Ärendet bör behandlas under innevarande riksmöte.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

Bilaga 1

Lönsamhetsutveckling m. m. inom de 18 största skogskoncernerna¹
Resultatutveckling 1973—1977, samtliga företag, milj. kr.

	1973	1974	1975	1976	1977
Fakturering	17 500	25 100	23 900	26 300	28 300
Rörelseresultat före avskrivningar	3 400	7 000	4 300	3 300	1 500
Avskrivningar enligt plan	-1 100	-1 100	-1 300	-1 500	-1 700
Rörelseresultat efter avskrivningar	2 300	5 900	3 000	1 800	-200
Finansnetto	-500	-500	-500	-800	-1 400
Resultat efter avskrivningar och finansiella poster	1 800	5 400	2 500	1 000	-1 600
Extraordinära intäkter och kostnader	100	0	200	100	200
Resultat före dispositioner och skatt	1 900	5 400	2 700	1 100	-1 400
Bruttomarginal (%) ²	19,4	27,9	18,0	12,5	5,3
Vinstmarginal (%) ³	10,3	21,5	10,5	3,8	-5,7

¹ AB Statens Skogsindustrier

Billeruds AB

Fiskeby AB

Holmens Bruk AB

Hylte Bruks AB

AB Iggesunds Bruk

Kopparfors AB

Korsnäs-Marma AB

Mo och Domsjö AB

Munksjö AB

Norrlands Skogsägares Cellulosa AB (moderbolaget)

Nymölla AB

AB Papyrus

Stora Kopparbergs Bergslags AB (inkl. stålrörelsen)

Svenska Cellulosa Aktiebolaget

Södra Skogsägarna (koncernen)

Uddeholms AB (inkl. stålrörelsen)

Vänerskog (koncernen)

² Beräknad som rörelseresultat före avskrivningar i förhållande till faktureringen.³ Beräknad som resultat efter avskrivningar och finansiella poster i förhållande till faktureringen.
Resultatutveckling 1973—1978, skogsägareföretagen,¹ milj. kr.

	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Fakturering	3 116	3 890	3 674	4 407	4 976	5 394
Rörelseresultat före avskrivningar	469	898	567	455	165	-89
Avskrivningar enligt plan	-139	-149	164	-211	-241	261
Rörelseresultat efter avskrivningar	330	749	403	244	-406	-350
Finansnetto	-139	-125	-149	-227	-349	-450
Resultat efter avskrivningar och finansiella poster	191	624	254	17	-755	-799
Extraordinära intäkter och kostnader	0	11	4	56	93	3
Resultat före dispositioner och skatt	191	635	250	73	-662	-796
Bruttomarginal (%) ²	15,1	23,1	15,4	10,3	-3,3	-1,6
Vinstmarginal (%) ³	6,1	16,0	6,9	0,4	-15,2	-14,8

¹ Nch (moderbolaget), Södra Skogsägarna (koncernen) och Vänerskog (koncernen).² Beräknad som rörelseresultat före avskrivningar i förhållande till faktureringen.³ Beräknad som resultat efter avskrivningar och finansiella poster i förhållande till faktureringen.

Finansiell struktur — samtliga företag

	Milj. kr.			Procentuell fördelning		
	1972	1974	1977	1972	1974	1977
Kortfristiga skulder	4 500	6 800	10 400	20	22	22
Långfristiga skulder	9 100	9 700	19 000	41	31	41
Latent skatteskuld	2 200	4 900	4 800	10	16	10
Eget kapital ¹	6 200	10 000	12 400	28	32	27
Summa skulder och eget kapital	22 000	31 400	46 600	100	100	100

Finansiell struktur — skogsägareföretagen

	Milj. kr.			Procentuell fördelning		
	1972	1974	1977	1972	1974	1977
Kortfristiga skulder	828	1 073	2 049	29	27	29
Långfristiga skulder	1 774	1 803	4 044	62	45	57
Latent skatteskuld	35	444	369	1	11	5
Eget kapital ¹	204	714	663	7	18	9
Summa skulder och eget kapital	2 841	4 034	7 125	100	100	100

¹ Andelen eget kapital = soliditet.

Finansieringsanalys — samtliga företag

	Genomsnitt per år					
	Milj. kr.			Procentuell fördelning		
	1973— 1974	1975— 1977	1973— 1977	1973— 1974	1975— 1977	1973— 1977
<i>Tillförda medel</i>						
Internt tillförda medel	4 200	1 800	2 700	93	34	55
Nyemissioner	100	300	200	2	6	4
Ökning av långfristiga skulder	200	3 200	2 000	4	60	41
Summa tillförda medel	4 500	5 300	4 900	100	100	100
<i>Använda medel</i>						
Investeringar i anläggningstillgångar m. m.	2 300	3 900	3 200	51	74	65
Investeringar i finansiella tillgångar	300	700	500	7	13	10
Ökning av rörelsekapital	1 900	700	1 200	42	13	24
Summa använda medel	4 500	5 300	4 900	100	100	100

Finansieringsanalys — skogsägareföretagen

	Genomsnitt per år					
	Milj. kr.			Procentuell fördelning		
	1973— 1974	1975— 1977	1973— 1977	1973— 1974	1975— 1977	1973— 1977
<i>Tillförda medel</i>						
Internt tillförda medel	545	95	275	92	14	43
Nyemissioner	33	4	16	6	1	2
Ökning av långfristiga skulder	12	581	354	2	85	55
Summa tillförda medel	590	680	645	100	100	100
<i>Använda medel</i>						
Investeringar i anlägg- ningstillgångar m. m.	277	440	375	47	65	58
Investeringar i li- nansiella tillgångar	87	180	143	15	26	22
Ökning av rörelse- kapital	226	60	127	38	9	20
Summa använda medel	590	680	645	100	100	100

Bilaga 2

Struktur, finansiell utveckling m. m. inom Södra Skogsägarna AB med dotterbolag

Vissa uppgifter om Södra Skogsägarnas tillverkande enheter år 1978

Division	Anläggning	Medelantal anställda 1978	Huvudsaklig produktionsinriktning
Trämekanisk	Värö	140	Sågade trävaror
	Kinda	206	Sågade trävaror
	Övriga sågverk	556	Sågade trävaror
	Åryd	120	Spånskivor
	Laholm	72	Spånskivor
	Hultsfred	181	Spånskivor
	Hultsfredshus	691	Monteringsfärdiga trähus
Emballage	Strömsnäs Bruk	690	Pappersmassa, papper, papperssäckar m. m.
	Fridafors Bruk	344	Papp m. m.
	Emsfors Bruk	225	Specialpapper
Cellulosa	Mörrums Bruk	561	Sulfatmassa
	Värö Bruk	471	Sulfatmassa
	Mönsterås Bruk	597	Sulfatmassa
	Böcksholms Bruk	141	Sulfitmassa
	Göta Bruk	252	Termomekanisk massa
Klippan	Klippans Bruk	578	Special- och mjukpapper
	Östanå Bruk	165	Papper
	Hävreströms Bruk	540	Papper
	Lessebo Bruk	436	Sulfitmassa, papper
	Långansjönäs Bruk	186	Råpapper, konverterade produkter
Summa		7 152	

Resultatutveckling 1972—1978 i Södra Skogsägarna AB med dotterbolag, milj. kr.

	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Fakturering	863	1 254	1 726	1 591	2 172	2 295	2 435
Rörelseresultat före avskrivningar	111	239	460	296	298	-72	-16
Avskrivningar enligt plan	-61	-87	-90	-90	-114	-145	-135
Rörelseresultat efter avskrivningar	50	151	369	206	183	-218	-151
Finansnetto	-48	-72	-61	-58	-87	-158	-139
Resultat efter avskrivningar och finansiella poster	2	79	308	148	97	-375	-290
Extraordinära intäkter och kostnader	2	-4	3	2	10	88	74
Resultat före dispositioner och skatt	3	75	311	150	107	-287	-216
Bokslutsdispositioner	0	-64	-292	-126	-79	254	184
Resultat före skatt	4	11	19	24	27	-33	-33
Skatt	-4	-5	-5	-6	-9	-7	-13
Redovisat resultat	0	7	15	17	19	-41	-45

Finansiell struktur 1972—1978, Södra Skogsägarna AB med dotterbolag

	Milj. kr.						
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Kortfristiga skulder	214	288	339	302	517	607	689
Långfristiga skulder	1 019	991	938	1 034	1 460	1 817	2 198
Summa främmande kapital	1 233	1 279	1 277	1 336	1 976	2 424	2 887
Obeskattade reserver	23	101	390	514	671	414	204
Minoritetsintressen	3	0	0	0	5	2	0
Beskattat eget kapital	126	136	212	226	306	267	291
Balansomslutning	1 386	1 516	1 879	2 077	2 959	3 107	3 382
Soliditet (%) ¹	9,9	12,3	21,7	23,3	21,7	15,3	11,6
	Andelar i procent						
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Kortfristiga skulder	15	19	18	15	17	20	20
Långfristiga skulder	74	65	50	50	49	58	65
Summa främmande kapital	89	84	68	64	67	78	85
Obeskattade reserver	2	7	21	25	23	13	6
Minoritetsintressen	0	0	0	0	0	0	0
Beskattat eget kapital	9	9	11	11	10	9	9
Balansomslutning	100	100	100	100	100	100	100

¹ Eget beskattat kapital +50 % av obeskattade reserver i förhållande till balansomslutningen.

Finansieringsanalys 1972—1978, Södra Skogsägarna AB med dotterbolag, milj. kr.

	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
<i>Tillförda medel</i>							
Internt tillförda medel	60	162	399	215	180	-140	-89
Nyemissioner	0	0	0	0	0	0	0
Ökning av långfristiga skulder	131	-28	-53	96	426	357	381
Summa tillförda medel	192	134	346	310	606	217	292
<i>Använda medel</i>							
Investeringar i anläggnings- tillgångar m. m.	222	63	109	102	546	433	476
Investeringar i finansiella tillgångar	25	-32	24	3	-26	-4	3
Förändring av rörelsekapital	-55	103	213	205	86	-212	-187
Summa använda medel	192	134	346	310	606	217	292

Bilaga 3

Struktur, finansiell utveckling m. m. inom Ncb

Vissa uppgifter om Ncb:s tillverkande enheter år 1978

Anläggningar	Produkter	Antal anställda 1978-06-30	Kommun/ land
<i>Moderbolaget</i>			
Dynäs	Cellulosa, säckpapper kemikalier, trävaror	720	Kramfors
Forss	Cellulosa, kemikalier, trävaror	640	Örnsköldsvik
Hörnefors	Cellulosa, finpapper, sprit	535	Umeå
Vallvik	Cellulosa, kemikalier	400	Söderhamn
Hissmofors	Cellulosa, sprit, trävaror	265	Krokom
Sandviken	Cellulosa, kemikalier	220	Kramfors
Ramvik	Trävaror	85	Härnösand
<i>Dotterbolag</i>			
Edet-gruppen			
— Edet	Mjukpapper	1 110	Lilla Edet
— Edet Papier	Mjukpappersprodukter	80	Danmark
— Edet Nederland	Mjukpapper	215	Nederländerna
— Papeteries de Buxeuil	Mjukpappersprodukter	135	Frankrike
Edsbyn-Johannedal AB			
— Johannedal	Board, plywood	300	Sundsvall
— Edsbyn	Spånskivor, plywood	180	Ovanåker
AB Elementhus			
— Mockfjärd	Hus	550	Gagnef
Dalaträ Mockfjärd AB			
— HP-koncernen	Trävaror	140	Gagnef
— Hannover Papier			
— Sachsa	Cellulosa, finpapper	1 060	Västtyskland
— Landré	Säckar	250	Västtyskland
	Skriv- och ritblock m. m.	160	Västtyskland
Sacallain			
— Kilafors	Säckar	110	Belgien
Kilafors Trävaru AB			
— Kilafors	Trävaror	70	Bollnäs
— Edsbyn	Trävaror	35	Ovanåker
Bodensågen	Trävaror	50	Boden
Norrbottnia	Trävaror	25	Boden
Summa		7 335	

Resultatutveckling 1972—1978 i Neb (koncernen), milj. kr.

	1972	1973	1974	1975	1976	1977/78 ¹
Fakturering	582	937	1 465	1 274	1 674	3 123
Rörelseresultat före avskrivningar	87	168	408	197	189	- 119
Avskrivningar enligt plan	-44	-50	-71	-80	-89	170
Rörelseresultat efter avskrivningar	43	118	337	117	100	289
Finansnetto	-55	-63	-67	-94	-126	-311
Resultat efter avskrivningar och finansiella poster	-12	55	270	23	-26	600
Extraordinära intäkter och kostnader	1	2	0	2	18	386 ²
Resultat före dispositioner och skatt	-11	57	270	25	-8	- 214
Bokslutsdispositioner	14	-43	-253	-19	0	178
Resultat före skatt	3	14	17	6	-8	-36
Skatt	-4	-6	-9	-7	+5	-9
Redovisat resultat	-1	7	8	-1	-3	-45

¹ 1977-01-01—1978-06-30 (18 mån.).² Varav statligt villkorslån 400 mkr.

Finansiell struktur 1972—1978, Neb (koncernen)

	Milj. kr.						
	1972	1973	1974	1975	1976	1978	
						30/6	31/12
Kortfristiga skulder	431	372	510	691	933	1 282	997
Långfristiga skulder	526	562	733	878	1 112	1 407	1 508
varav industrilån	94	97	117	128	147	143	145
Summa främmande kapital	957	934	1 243	1 569	2 045	2 689	2 505
Obeskattade reserver	0	45	368	399	399	254	204
Minoritetsintressen	15	21	25	24	34	42	49
Beskattat eget kapital	54	60	55	97	94	182	115
Balansomslutning	1 026	1 060	1 691	2 089	2 572	3 167	2 873
Soliditet (%) ¹	5,6	7,8	14,1	14,2	11,4	9,8	7,6

Andelar i procent

	Andelar i procent						
	1972	1973	1974	1975	1976	1978	
						30/6	31/12
Kortfristiga skulder	42	35	30	33	36	40	35
Långfristiga skulder	51	53	43	42	43	44	52
varav industrilån							
Summa främmande kapital	93	88	74	75	80	85	87
Obeskattade reserver	0	4	22	19	16	8	7
Minoritetsintressen	1	2	1	1	1	1	2
Beskattat eget kapital	5	6	3	5	4	6	4
Balansomslutning	100	100	100	100	100	100	100

¹ Eget beskattat kapital +50 % av obeskattade reserver i förhållande till balansomslutningen.

Resultatutveckling 1972—1978 i Ncb (moderbolaget), milj. kr.

	1972	1973	1974	1975	1976	1977/78 ¹	1978 ²
Fakturering	383	672	894	764	869	1 399	524
Rörelseresultat före avskrivningar	62	128	292	180	146	-212	-3
Avskrivningar enligt plan	30	-31	-35	-44	-47	-83	-36
Rörelseresultat efter avskrivningar	32	97	257	136	99	-295	-39
Finansnetto	-44	47	-45	-63	-90	-226	-71
Resultat efter avskrivningar och finansiella poster	-12	51	213	73	9	-520	-110
Extraordinära intäkter och kostnader	0	0	0	-9	-2	330 ³	0
Resultat före dispositioner och skatt	-12	51	213	63	7	-190	-110
Bokslutsdispositioner	14	-44	-206	-49	1	181	58
Resultat före skatt	2	7	7	14	8	-10	-52
Skatt	-2	-2	-2	-4	-3	-6	-2
Redovisat resultat	0	5	5	10	4	-16	-54

¹ 1977-01-01—1978-06-30 (18 mån.).² 1978-07-01—1978-12-31 (6 mån.).³ Inkl. statligt villkorslån 400 milj. kr.

Finansiell struktur 1972—1978, Ncb (moderbolaget)

	Milj. kr.						
	1972	1973	1974	1975	1976	1978	
						30/6	31/12
Kortfristiga skulder	361	297	339	450	671	818	571
Långfristiga skulder	426	440	580	711	883	1 003	1 065
varav industrilån	94	97	117	128	147	143	145
Summa främmande kapital	787	737	919	1 161	1 554	1 821	1 636
Obeskattade reserver	0	44	265	331	330	153	95
Beskattat eget kapital	58	63	68	112	116	229	175
Balansomslutning	845	844	1 252	1 604	2 000	2 203	1 906
Soliditet (%) ¹	6,9	10,1	16,0	17,3	14,1	13,8	11,6
	Andelar i procent						
	1972	1973	1974	1975	1976	1978	
						30/6	31/12
Kortfristiga skulder	43	35	27	28	34	37	30
Långfristiga skulder	50	52	46	44	44	46	56
varav industrilån							
Summa främmande kapital	93	87	73	72	78	83	86
Obeskattade reserver	0	5	21	21	17	7	5
Beskattat eget kapital	7	7	5	7	6	10	9
Balansomslutning	100	100	100	100	100	100	100
Soliditet (%) ¹							

¹ Eget beskattat kapital +50 % av obeskattade reserver i förhållande till balansomslutningen.

Finansieringsanalys 1972—1978. Ncb (moderbolaget), milj. kr.

	1972	1973	1974	1975	1976	1977/78 ¹
<i>Tillförda medel</i>						
Internt tillförda medel	15	80	246	103	53	-497
Nyemissioner	0	0	0	0	0	60
Statligt villkorslån	0	0	0	0	0	260
Ökning av långfristiga skulder	-55	17	133	137	171	117
Summa tillförda medel	-40	97	379	240	223	-60
<i>Använda medel</i>						
Investeringar i anläggningstillgångar m. m.	22	62	175	75	98	219
Investeringar i finansiella tillgångar	4	4	118	26	57	54
Förändring av rörelsekapital	-66	31	86	139	68	-333
Summa använda medel	-40	97	379	240	223	-60

¹ 1977-01-01—1978-06-30 (18 mån.).

*Bilaga 4***Huvudavtal**

mellan Staten och Södra Skogsägarna, ekonomisk förening.

Efterfrågan på skogsindustrins produkter har under de senaste åren varit svag samtidigt som prisnivån för ett flertal viktiga produkter varit synnerligen otillfredsställande. Detta har för flera större skogsindustriföretag medfört stora förluster och tvingat dessa till en omfattande upplåning. Soliditeten har undergrävts och räntekostnaderna har ökat markant. Möjligheterna att förränta upplånade medel har påtagligt försämrats. Den ekonomiska situationen är nu akut för bl. a. Södra Skogsägarna AB, nedan kallat Bolaget, som är helägt dotterbolag till Södra Skogsägarna, ekonomisk förening, nedan kallad Skogsägarna.

Lågkonjunktorens negativa inverkan på resultat, soliditet och likviditet har för Bolaget i tiden sammanfallit med den stora investeringen i Bolagets anläggning i Mönsterås med påföljd att skuldbelastningen med därav följande räntebörda kommit att bli alltför betungande. Därigenom hotas Bolagets och Skogsägarnas fortbestånd liksom fullföljandet av igångsatta strukturåtgärder. Det tillskott av riskvilligt kapital som nu erfordras för en finansiell rekonstruktion av Bolaget kan inte mobiliseras från nuvarande ägare i den takt och omfattning som är erforderlig.

Parterna är överens om att den ägarform som producentkooperationen representerar så långt möjligt bibehålles. Staten skall därför tillsammans med Skogsägarna tillskjuta riskvilligt kapital till Bolaget för att väsentligt förbättra dess soliditet så att förutsättningar skapas för Bolagets fortbestånd och utveckling. Parterna skall verka för att Bolagets verksamhet bedrivs efter affärsmässiga grunder och att den påbörjade strukturomvandlingen och rationaliseringen genomförs för att åstadkomma långsiktig konkurrenskraft, lönsamhet och konsolidering.

Skogsägarna skall vara majoritetsägare i Bolaget och ha möjlighet att genom framtida förvärv av Statens aktier åter bli ensam ägare till Bolaget.

Så länge enligt detta avtal belopp av allmänna medel av någon betydelse utnyttjas för Bolagets verksamhet skall Staten ha ett väsentligt inflytande över denna.

Mot denna bakgrund har parterna överenskommit följande.

§ 1

Då avtalet trätt i kraft enligt § 15 nedan, dock ej tidigare än den 1 juli 1979, skall hållas en extra bolagsstämma i Bolaget varvid beslut skall fattas enligt följande.

a) Bolagsordningen skall erhålla den nya lydelse som framgår av bilaga A¹ till detta avtal innefattande ändringar av bl. a. aktiekapitalets gränser

¹ Bilagan här utesluten

och antalet styrelseledamöter samt införande av hembudsskyldighet och lösningsrätt vid överlåtelse av aktie.

b) Aktiekapitalet, som f. n. uppgår till 180 000 000 kronor fördelat på 18 000 aktier, skall ökas dels med 48 000 000 kronor motsvarande 4 800 aktier genom överföring till aktiekapitalet av reservfonden samt av 22 900 000 kronor av uppskrivningsfonden, dels med 272 000 000 kronor genom nyemission av 27 200 aktier på vardera 10 000 kronor och på följande villkor i övrigt.

Fondaktierna tillhör Skogsägarna.

Staten skall teckna 20 000 nytecknade aktier.

Skogsägarna skall teckna 7 200 nytecknade aktier.

Aktieteckning skall ske i protokollet vid den bolagsstämma där beslutet om nyemissionen fattas.

För de nytecknade aktierna skall Staten betala 500 000 000 kronor varav 300 000 000 kronor skall avsättas till reservfonden och Skogsägarna skall betala 180 000 000 kronor varav 108 000 000 kronor skall avsättas till reservfonden. Staten betalar kontant senast 60 dagar efter aktieteckning. Skogsägarna betalar genom kvittning mot Skogsägarnas fordran på bolaget, vilket skall ske samtidigt med Statens betalning.

Skogsägarnas fordran mot Bolaget uppgår enligt balansräkningen den 31 december 1978 till 264 255 000 kronor. Skulle fordringen vid tidpunkten för aktielikvid vara lägre än 180 000 000 kronor, erläggs resterande betalning kontant vid samma tidpunkt. Kostnaden för registrering och stämpel bäres av Bolaget.

c) Val av nya styrelseledamöter och suppleanter samt av revisorer och suppleanter skall ske med iakttagande av bestämmelserna i den nya bolagsordningen och i ett Konsortialavtal, bilaga B¹, nedan benämnt Konsortialavtalet.

Så snart bolagsstämma hållits i Bolaget skall bolagsstämma även hållas i dotterbolagen för utseende av nya styrelser i dessa.

§ 2

Skogsägarna garanterar

att Bolagets och dess dotterbolags årsredovisningar för verksamhetsåret 1978 med däri ingående resultaträkningar och balansräkningar per den 31 december 1978 upprättats med iakttagande av aktiebolagslagens och bokföringslagens bestämmelser och har reviderats utan anmärkning,

att därefter och till dess nya styrelser tillträtt i Bolaget och dess dotterbolag endast normala affärshändelser skall ha skett innebärande bl. a. att alla intäkter i rörelsen kommit Bolaget och dotterbolagen tillgodo och att endast kostnader hänförliga till rörelsen belastat deras resultat.

att vid sistnämnda tidpunkt endast affärsmässiga relationer består mel-

¹ Här bilaga 5

lån Bolaget och dess dotterbolag å ena sidan och Skogsägarna å andra sidan innebärande bl. a. att fullständig avräkning och bokföring skett av mellanhavanden, att dessa dokumenterats på tillfredsställande sätt och att villkoren är normala och affärsmässiga och icke betingade av de särskilda relationer som rått före tillkomsten av detta avtal,

att Skogsägarnas aktier i Bolaget icke skall vara pantsatta vid tidpunkten för inbetalning av Bolagets nya aktiekapital,

att Skogsägarna i övrigt icke skall ha några förpliktelser eller åtaganden som strider mot dess åtaganden i Konsortialavtalet,

att Bolaget eller dess dotterbolag icke har några förpliktelser eller åtaganden utöver vad som framgår av årsredovisningarna för år 1978 avseende särskilt stora värden eller särskilt lång avtalsid än sådana som före avtalets undertecknande redovisats för företrädare för Staten,

att gällande kollektivavtal iakttagits och att inga avtal eller överenskommelser gäller med styrelseledamöter, VD eller andra tjänstemän i Bolaget eller dess dotterbolag än som är normala,

att Bolaget eller dess dotterbolag, utöver vad som före avtalets undertecknande redovisats för företrädare för Staten, icke är svarande i rättegång avseende krav överstigande 250 000 kronor och att icke krav riktats mot Bolaget eller dess dotterbolag avseende sådant belopp vilket krav bestrides och som därför kan föranleda stämning på Bolaget eller dotterbolagen.

§ 3

På återstoden av Bolagets skuld till Skogsägarna, sedan kvittning skett mot aktielikvid enligt § 1 b) ovan, skall Bolaget utfärda skuldebrev med villkor att skulden amorteras med en tiondel varje den 30 juni och den 31 december med början den 31 december 1979 till dess den är betald. Skulden skall löpa med årlig ränta efter en räntesats av 10%. Skulden uppgick den 31 december 1978 till 264 255 000 kronor och skall, om ej annan överenskommelse träffas, icke få nedbringas annorledes än genom kvittning och avbetalning enligt bestämmelserna i detta avtal.

§ 4

Sedan Staten erlagt betalning för av Staten enligt § 1 b) ovan tecknade aktier skall det eller de lån Bolaget upptagit mot statlig garanti uppgående till 300 miljoner kronor återbetalas så snart lånevillkoren medger så att Statens garanti frigöres och kan återtagas.

§ 5

Parterna skall verka för att Bolaget och dess dotterbolag å ena sidan och Skogsägarna å andra sidan snarast träffar långsiktigt avtal om virkesleveranser till Bolaget och dess dotterbolag. Avtal härom skall träda i kraft samtidigt med detta Huvudavtal och avse Bolagets och dotterbolagens totala virkesbehov.

§ 6

Bolaget och Skogsägarna skall så snart detta avtal trätt i kraft vidtaga åtgärder för att befria Bolaget och dess dotterbolag från deras borgensåtaganden för Skogsägarnas förpliktelser.

§ 7

I fråga om tillskott till Bolagets verksamhet gäller följande.

Bolagets soliditet skall beräknas på sätt som framgår av bilaga C¹. Skulle Bolagets soliditet, beräknad på enahanda sätt sjunka under 15% skall parterna överväga att lämna Bolaget aktieägartillskott i förhållande till sina andelar i aktiekapitalet.

Kan överenskommelse om lämnande av aktieägartillskott enligt ovan ej nås och sjunker det behållna egna kapitalet under aktiekapitalet, äger Staten, utöver rätten att vidtaga sådana åtgärder som avses i § 12 i Konsortialavtalet, i stället begära att aktiekapitalet nedsättes till vad som kan anses vara i behåll och att nya aktier tecknas av Staten mot betalning av nominella värdet intill beloppet av vad som erfordras för att återställa soliditeten till ovan angiven procentsats.

§ 8

Om icke annat överenskommes, skall Bolaget och dess dotterbolag även fortsättningsvis avyttra skogsmark i nödvändig takt för att med de medel som därigenom frigöres konsolidera Bolaget och dess dotterbolag.

§ 9

Parterna är ense om att Skogsägarna, Bolaget och dotterbolagen skall ha rätt att på affärsmässiga villkor köpa kontors- och administrativa tjänster av varandra i den mån sådana tjänster kan lämnas utan att detta medför behov av nyanställning hos den som skall utföra tjänsten. Avtal härom skall träffas av Bolagets och dotterbolagens nya styrelser.

§ 10

Det är parternas avsikt att Skogsägarna skall förvärva Statens aktier i Bolaget så snart det kan ske så att detta på nytt blir ett helägt dotterbolag till Skogsägarna.

Skogsägarna äger därför när som helst begära inlösen av Statens aktier i Bolaget till värde beräknat enligt § 14 i Konsortialavtalet. Denna rätt må utövas med avseende på Statens hela aktiepost eller del därav, dock icke med avseende på mindre aktiepost än som motsvarar en tiondel av aktiekapitalet i Bolaget.

I och med att Skogsägarna återköpt samtliga Statens aktier i Bolaget upphör detta avtal att gälla.

¹ Bilagan här utesluten

§ 11

Staten skall alltid äga rätt att överlåta sina aktier i Bolaget och sina rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal till bolag vari Staten direkt eller indirekt äger aktiemajoriteten. I sådant fall skall dock Staten även efter överlåtelsen svara för de förpliktelser Staten åtagit sig enligt detta avtal och Konsortialavtalet samt tillförbinda den nya ägaren att i alla avseenden respektera detta avtal och Konsortialavtalet.

§ 12

Skogsägarna skall tillse att samtliga av bolagsstämman utsedda styrelseledamöter och suppleanter avgår ur Bolagets styrelse vid den extra bolagsstämma som omnämnts i § 1 ovan.

§ 13

Regeringen kommer -- under förutsättning att riksdagen fattar de beslut som behövs härför -- att slutligt godkänna avtalet. Har regeringens godkännande ej lämnats senast den 1 september 1979 är avtalet förfallet varvid ingendera parten i anledning därav skall ha något skadestånds- eller ersättningsanspråk mot den andra parten.

§ 14

Tvister i anledning av detta avtal får ej hänskjutas till domstol utan skall slutgiltigt avgöras av skiljemän enligt gällande lag. Skiljeförfarandet skall äga rum i Stockholm.

§ 15

Detta avtal träder i kraft när regeringen slutligt har godkänt det.

Detta avtal har upprättats i tre exemplar varav parterna tagit var sitt och ett förbehållits Bolaget.

Stockholm den 16 april 1979

För Svenska Staten

För Södra Skogsägarna,
ekonomisk förening

Detta avtal tillträdes av undertecknat Bolag som förbinder sig att i alla tillämpliga delar iakttä dess bestämmelser.

Stockholm den

Södra Skogsägarna Aktiebolag

Konsortialavtal

Företrädare för Staten och Södra Skogsägarna, ekonomisk förening, nedan kallad Skogsägarna, har denna dag undertecknat ett såsom Huvudavtal betecknat avtal om att Staten och Skogsägarna tecknar aktier i Södra Skogsägarna Aktiebolag, nedan kallat Bolaget. I anslutning härtill har parterna träffat följande Konsortialavtal.

§ 1

De allmänna utgångspunkter som angetts i Huvudavtalet mellan Staten och Skogsägarna skall tjäna till ledning vid tolkningen och tillämpningen även av detta avtal.

§ 2

Fördelning av aktier

Aktierna i Bolaget, vars aktiekapital, som efter aktieteckning i enlighet med Huvudavtalet, kommer att uppgå till 500 000 000 kronor, skall ägas till 60% av Skogsägarna och till 40% av Staten.

§ 3

Bolagsordning

Bolagets bolagsordning skall ha den lydelse som framgår av Bilaga A till Huvudavtalet

§ 4

Styrelse, revisorer, verkställande direktör m. m.

Bolagets styrelse skall bestå av åtta ledamöter med tre suppleanter för dem, förutom de ledamöter och suppleanter som enligt lag utses av annan än bolagsstämma.

Parterna skall vid bolagsstämma i Bolaget välja till styrelsens ordförande person som Skogsägarna i samförstånd med Staten nominerar samt i övrigt utöva sin rösträtt så att därutöver utses fyra styrelseledamöter med två suppleanter för dem nominerade av Skogsägarna samt tre ledamöter med en suppleant nominerade av Staten. Verkställande direktören skall ej vara ledamot av styrelsen. Styrelsen utser ledamot nominerad av Staten till vice ordförande. Ordföranden har utslagsröst vid lika röstetal.

Vardera parten skall därjämte nominera en auktoriserad revisor och en auktoriserad revisorssuppleant att väljas av bolagsstämman.

Suppleant får endast tjänstgöra i stället för ledamot eller revisor som

nominerats av samma part som ledamoten eller revisorn. Suppleant som ej inträtt i styrelseledamots ställe har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens sammanträde.

Till styrelseordförande, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter skall utses personer, som besitter erfarenhet och sakkunskap erforderlig för Bolagets verksamhet. Skogsägarna skall inte utan Statens godkännande till sina representanter i styrelsen nominera fler än tre personer som samtidigt är ledamöter av Skogsägarnas styrelse. Part skall ej heller nominera person som är engagerad i med Bolaget konkurrerande verksamhet.

Innan en part beslutar vilka personer som skall nomineras till styrelseledamöter och styrelsesuppleanter skall samråd äga rum med den andra parten.

§ 5

Revisorernas rätt att informera styrelsen

Bolagets revisorer skall i förening eller var för sig ha rätt att informera styrelsens ledamöter om sina iakttagelser i samband med revisionen eller i samband med särskilda uppdrag om granskning av verksamheten i händelsen som styrelsen begär. Uppgifter, synpunkter och informationer skall företrädesvis lämnas styrelsen eller samtliga styrelseledamöter, dock att det skall vara av Staten nominerad revisor obetaget att lämna av Staten nominerade styrelseledamöter information och synpunkter som behövs för kontroll av att syftena med Statens engagemang i Bolaget fullföljs.

§ 6

Enighet vid vissa beslut

Bolagsstämman och styrelsen fattar beslut i enlighet med bestämmelserna i lag och bolagsordningen. I nedan under a-c upptagna frågor förutsätts dock enighet mellan parterna på bolagsstämma och i frågor under d-j mellan parternas representanter i styrelsen.

- a) ändring av bolagsordningen,
- b) ändring av bolagets aktiekapital samt utgivning av konvertibla skuldebrev, skuldebrev förenade med optionsrätt vid nyteckning samt vinstandelsbevis,
- c) vinstutdelning,
- d) tillsättande av verkställande direktör och vice verkställande direktör i Bolaget samt styrelseledamöter i dotterbolagen,
- e) övertagande av annan rörelse av väsentlig omfattning eller väsentlig utvidgning av Bolagets egen rörelse,
- f) nedläggning av Bolagets rörelse eller väsentlig omstrukturering av denna ävensom försäljning eller nedläggning av betydande rörelsegren eller driftsställe,

g) tillskott av rörelsekapital av permanent karaktär från parterna eller part eller större lån från utomstående.

h) lån från Bolaget till Bolagets aktieägare (omfattar dock ej avräkningar enligt Bolagets affärsmässiga mellanhavanden med Skogsägarna),

i) större investering i eller försäljning av större enskilt investeringsobjekt.

j) uppskrivning av anläggningstillgång.

Förekommer till behandling på bolagsstämma eller styrelsesammanträde fråga som enligt föregående stycke kräver enighet mellan parterna eller mellan deras representanter i styrelsen och kan sådan enighet ej uppnås skall frågan avföras från dagordningen och snarast tas upp till förnyad behandling. Kan enighet inte nås då heller och det är i styrelsen enighet ej kunnat uppnås, skall frågan hänskjutas till bolagsstämma som styrelsen omedelbart skall sammankalla. För beslut i sådan hänskjuten fråga krävs enighet mellan parterna på bolagsstämman.

§ 7

Tillskott till Bolagets verksamhet m. m.

I fråga om tillskott till Bolagets verksamhet gäller följande.

Bolagets soliditet skall beräknas på sätt som framgår av bilaga C till Huvudavtalet. Skulle Bolagets soliditet, beräknad på enahanda sätt, sjunka under 15 % skall parterna överväga att lämna Bolaget aktieägartillskott i förhållande till sina andelar i aktiekapitalet.

Kan överenskommelse om lämnande av aktieägartillskott enligt ovan ej nås, och sjunker det behållna egna kapitalet under aktiekapitalet, äger Staten, utöver rätten att vidtaga sådana åtgärder som avses i § 12, i stället begära att aktiekapitalet nedsättes till vad som kan anses vara i behåll och att nya aktier tecknas av Staten mot betalning av nominella värdet intill beloppet av vad som erfordras för att återställa soliditeten till ovan angiven procentsats.

§ 8

Principer för verksamhet och vinstdisposition

Bolagets och dess dotterbolags verksamhet skall bedrivas affärsmässigt.

Detta innebär bl. a. att Bolagets inköp av vedråvara skall ske till priser som är marknadsmässiga. I Huvudavtalet förutsätts att avtal om virkesleveranser skall ha träffats om tillgodoseende av Bolagets och dess dotterbolags långsiktiga behov av vedråvara.

Det skall också vara parternas strävan att hålla en tillfredsställande konsolideringsgrad i Bolaget. Parterna är ense om att framtida vinster i Bolaget ej får användas till utdelning om Bolagets konsolideringsbehov, bestämt mot bakgrunden av den i Huvudavtalet angivna målsättningen, ej

tillgodosetts och att utdelning över huvud ej skall ske av vinstmedel som hänför sig till något av verksamhetsåren 1979 -1982. Därefter skall en skäligen utdelning eftersträvas.

Alla avtal mellan part och Bolaget respektive mellan Bolaget och part närstående skall vila på affärsmässig grund och upptaga affärsmässiga villkor samt godkännas av båda parter.

Avtal av löpande återkommande karaktär eller mindre omfattning kan dock godkännas genom delegation till verkställande direktören med instruktion varom parternas representanter i styrelsen är ense.

§ 9

Överlåtelse och pantsättning av aktier

Staten och Skogsägarna förpliktar sig ömsesidigt att icke utan den andre partens skriftliga medgivande överlåta eller pantsätta aktie i Bolaget eller eljest vidtagna eller underlåta åtgärd som kan få till följd en minskning av partens relativa andel i aktiekapitalet.

Oavsett vad ovan stadgats skall Staten ha rätt att överlåta sina aktier i Bolaget och sina rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal till bolag i vilket Staten direkt eller indirekt äger aktiemajoriteten. I sådant fall skall dock Staten även efter överlåtelsen svara för de förpliktelser Staten åtagit sig enligt detta Konsortialavtal samt tillförbinda den nya ägaren att i alla avseenden respektera Konsortialavtalet.

§ 10

Avtalstid

Avtalet som träder i kraft samtidigt som Huvudavtalet, gäller för en tid av tio år, såvida ej Skogsägarna dessförinnan genom återköp enligt § 15 nedan blivit ägare till samtliga aktier i Bolaget, och därefter så länge Staten eller den till vilken Staten överlåtit aktierna enligt § 9 ovan är ägare av minst en tiondel av aktierna i Bolaget. Parterna har överenskommit att förhandlingar skall upptas inom tio år från detta avtals ikraftträdande om justeringar i avtalet och formerna för det fortsatta samarbetet, om detta då alljämt består.

§ 11

Jämkning av avtalet

Skulle på grund av oförutsedda händelser förutsättningarna för detta avtal väsentligen rubbas, skall på parts begäran skäligen jämkning i avtalet ske.

§ 12

Förtida uppsägning

Avtalet kan bringas att upphöra i förtid endast i följande fall:

a) om parterna ej lyckats nå enighet vid upprepade tillfällen i frågor där sådan erfordras enligt § 6 och den bristande enigheten parterna emellan uppenbarligen äventyrar Bolagets fortsatta verksamhet.

b) om de grundläggande förutsättningarna för detta avtal till följd av oförutsedda händelser väsentligen rubbas eller vid bristande enighet enligt § 7 och jämkning enligt § 11 ej kan åstadkommas,

c) om en part bryter mot bestämmelse i detta avtal och avtalsbrottet är av väsentlig betydelse för den andra parten samt den första parten icke inom 60 dagar efter därom tillställd skriftlig anmaning vidtagit rättelse.

d) i fall som avses i a) och b) ovan har vardera parten rätt att säga upp avtalet till upphörande tidigast sex månader efter det att motparten fått del av uppsägningen. Uppsägning i fall som avses i c) får ske av den andra parten men ej senare än fyra månader efter det att Bolagets styrelse erhållit kännedom om den handling eller underlåtenhet som konstituerar avtalsbrottet. Uppsägning skall ske skriftligen.

Bestämmelserna i detta avtal skall dock i tillämpliga delar gälla till dess inlösen skett enligt § 13 nedan.

§ 13

Följder av avtalets upphörande

a) Skulle detta avtal uppsägas av någondera parten enligt bestämmelserna i § 12 d) ovan skall den part, som uppsagt avtalet, senast fem månader före avtalets upphörande hembjuda den andra parten sina aktier i Bolaget till inlösen, varvid värdet på aktierna i brist på åsämjande skall bestämmas på sätt som anges i § 14 nedan.

Därest den part som hembjudits aktierna enligt föregående stycke, icke inom tre månader efter mottagandet av hembudet förklarar sig villig att inlösa aktierna till det värde som, i brist på åsämjande, fastställs enligt § 14 skall denna part i sin tur hembjuda den andra parten sina aktier till inlösen enligt motsvarande regler.

b) Skulle avtalet upphöra på grund av sådant avtalsbrott som avses i § 12 c) ovan gäller de i a) ovan angivna hembudsreglerna i tillämpliga delar, varvid den part som begått avtalsbrottet – inom en månad från mottagandet av uppsägningen – först skall hembjuda aktierna till inlösen.

c) Skulle samtliga aktier ej enligt inlösenbestämmelserna i a) eller b) ovan komma i endera partens hand skall Bolaget träda i likvidation.

§ 14

Värdering m. m.

Har part hembjudit sina aktier till inlösen enligt bestämmelserna i § 13 ovan skall priset för aktierna motsvara deras värde vid tidpunkten för

äganderättens övergång, vid inlösen av Statens aktier dock lägst 25 000 kronor per aktie. Har parterna icke enats om värdet inom de i § 13 a) st. 2 angivna tremånadersperioderna skall värdet, på hemställan av part, fastställas av skiljemän enligt § 20.

Så snart den hembjudande parten mottagit förklaring att motparten önskar inlösa de hembjudna aktierna skall den förstnämnde överlämna sina aktier vederbörligen endosserade in blanco till den inlösande parten, varvid äganderätten till aktierna övergår. Den hembjudande parten har rätt till godtagbar säkerhet för betalningen av så mycket av köpeskillingen som motsvarar aktiernas nominella värde. Köpeskillingen för aktierna skall i köparens val erläggas kontant inom en vecka från den dag värdet på aktierna slutgiltigt fastställts eller, om godtagbar säkerhet ställs för köpeskillingen, inom sex månader från nämnda dag. Räkta å köpeskillingen skall utgå enligt § 6 i räntelagen från den dag aktierna överlämnats till den inlösande parten till dess betalning sker.

§ 15

Återköp av aktier

Det är parternas avsikt att Skogsägarna skall förvärva Statens aktier i Bolaget så snart det kan ske så att detta på nytt blir ett helägt dotterbolag till Skogsägarna.

Skogsägarna äger därför när som helst begära inlösen av Statens aktier i Bolaget till värde beräknat enligt § 14. Denna rätt må utövas med avseende på Statens hela aktiepost eller del därav, dock icke med avseende på mindre aktiepost än som motsvarar en tiondel av aktiekapitalet i Bolaget.

§ 16

Röstning m. m.

Staten och Skogsägarna förpliktar sig att utöva sin rösträtt på bolagsstämmor i Bolaget samt att instruera sina representanter i Bolagets styrelse på sådant sätt att bestämmelserna i detta avtal iakttages.

§ 17

Skadestånd

Part som gör sig skyldig till brott mot detta avtal skall, oavsett om avtalet uppsäges enligt § 12 eller ej och oavsett om avtalsbrottet är väsentligt eller ej, gottgöra bolaget och/eller den andra parten den skada som uppkommit för vederbörande genom avtalsbrottet.

§ 18

Ändringar i avtalet

Ändringar i eller tillägg till detta avtal får ske endast skriftligen.

§ 19

Bolagets anslutning till detta avtal

Så snart detta avtal trätt i kraft skall parterna tillse att Bolaget skriftligen förklarar sig bundet av detta avtal.

§ 20

Skiljedom

Tvister i anledning av detta avtal får ej hänskjutas till domstol utan skall slutgiltigt avgöras av skiljemän enligt gällande lag. Skiljeförfarandet skall äga rum i Stockholm.

Detta avtal har upprättats i tre exemplar varav parterna tagit var sitt och ett förbehållits Bolaget.

Stockholm den 16 april 1979

För Svenska Staten

För Södra Skogsägarna,
ekonomisk förening

Detta avtal tillträdes av undertecknat bolag och förbinder sig Bolaget att i alla tillämpliga delar iakttaga dess bestämmelser.

Stockholm den

Södra Skogsägarna Aktiebolag

Huvudavtal

mellan å ena sidan Staten och å andra sidan Skogsägareföreningen Mel-lanskog u. p. a., Örnsköldsviks Skogsägareförening, ekonomisk förening, Västerbottens Skogsägareförening, ekonomisk förening, Norrbottens läns Skogsägareförening, ekonomisk förening, Jämtlands Skogsägareförening u. p. a., Medelpads Skogsägareförening, ekonomisk förening samt Ådalar-nas Skogsägareförening u. p. a., nedan Föreningarna.

Efterfrågan på skogsindustrins produkter har varit låg under de senaste åren samtidigt som prisnivån varit synnerligen otillfredsställande. Detta har för flera större skogsindustriföretag medfört stora förluster, som har undergrävt soliditeten och möjligheten att förränta upplånade medel. Den ekonomiska situationen är nu akut för Norrlands Skogsägares Cellulosa AB, nedan Ncb.

En snabb expansion och en svag konsolidering tillsammans med lågkon-junktorens negativa inverkan på resultat, soliditet och likviditet har kommit att bli alltför betungande. Därigenom hotas Ncb:s och Föreningarnas fortbestånd. Det tillskott av riskvilligt kapital som nu behövs för en finansi-ell sanering och en förstärkning av soliditeten kan inte mobiliseras från nuvarande ägare i den takt och omfattning som är nödvändig. Parterna är överens om att den ägarform som producentkooperationen representerar så långt som möjligt bibehålls. Staten skall därför tillsammans med För-eningarna tillskjuta riskvilligt kapital för att väsentligt förbättra Ncb:s soliditet och effektivisera Ncb:s verksamhet. Parterna skall verka för att Ncb:s verksamhet bedrivs efter affärsmässiga grunder och att den påbör-jade strukturomvandlingen och rationaliseringen genomförs för att åstad-komma långsiktig konkurrenskraft, lönsamhet och konsolidering.

Föreningarna skall vara minoritetsägare i Ncb men ha möjlighet att genom framtida förvärv av Statens aktier åter bli ensamma ägare eller majoritetsägare i NCB.

Mot denna bakgrund har parterna överenskommit om följande.

§ 1

Ncb, vars samtliga aktier ägs av Föreningarna, har ett aktiekapital uppgående till 132 000 000 kronor fördelat på 660 000 aktier av serie A, envar å nominellt 200 kronor.

Staten och Föreningarna skall under här givna förutsättningar genom en riktad nyemission i Ncb tillskjuta riskvilligt kapital.

Efter godkännande enligt § 9 nedan, dock ej tidigare än den 1 juli 1979, skall hållas extra bolagsstämma i Ncb, varvid beslut skall fattas enligt följande.

a) Bolagsordningen skall erhålla den nya lydelse som framgår av bilaga A¹ till detta avtal.

b) Aktiekapitalet skall ökas med 413 000 000 kronor till 545 000 000 kronor genom nyemission av 2 065 000 aktier envar ä nominellt 200 kronor och på följande villkor i övrigt.

Staten skall senast 14 dagar efter

bolagsstämma teckna 2 000 000 aktier

Föreningarna skall senast 14 dagar

efter bolagsstämman teckna 65 000 aktier

Aktierna skall vara A-aktier. De nytecknade aktierna skall vara bundna aktier.

Betalning för nytecknade aktier skall erläggas av parterna med 300 kronor per aktie. Statens betalar kontant senast 60 dagar efter aktieteckning. Föreningarna betalar genom kvittning mot Föreningarnas fordringar på Ncb, vilket skall ske samtidigt med Statens betalning. Dessa fordringar uppgår enligt Ncb:s balansräkning per den 30 juni 1978 till kronor 94 265 037:55. I det fall fordringarna vid tidpunkten för aktielikvid är lägre än 19 500 000 kronor, erlägges resterande betalning kontant vid samma tidpunkt.

Överteckning av aktier kan ej ske.

Kostnader för registrering och stämpel bäres av Ncb.

c) Val av nya styrelseledamöter och suppleanter samt av revisorer och revisorssuppleanter skall ske med iakttagande av bestämmelserna i den nya bolagsordningen och i ett Konsortialavtal, bilaga B², nedan Konsortialavtalet.

§ 2

Föreningarna förbinder sig att tillse att samtliga av bolagsstämman utsedda styrelseledamöter och suppleanter ställer sina platser till förfogande vid den extra bolagsstämma, som omnämnes i § 1 ovan.

§ 3

För Ncb och dotterbolagen, nedan Koncernen, föreligger reviderade årsredovisningar för verksamhetsperioden 1.1.1977--30.6.1978.

Föreningarna garanterar

att Ncb:s årsredovisning inklusive Koncernredovisning för ovan nämnda verksamhetsperiod upprättats med iakttagande av aktiebolagslagens och bokföringslagens bestämmelser,

att Koncernen inte efter den 30 juni 1978 och intill dess nya styrelser tillrätt avhänt sig anläggningstillgångar inklusive firmanamn, varumärken, patent eller licensrättigheter eller lämnat några pantförskrivningar, bor-

¹ Bilagan här utesluten

² Här bilaga 7

gens- eller garantiåtaganden, pensionsutfästelser eller gjort andra åtaganden eller vidtagit handlingar i övrigt i annan mån än som utgör led i bolagens normala löpande verksamhet med undantag av vad som skriftligen redovisats för Staten före undertecknandet av detta avtal,

att inga andra avtal eller överenskommelser gäller med tidigare eller nuvarande styrelseledamöter, suppleanter, verkställande direktörer eller andra tjänstemän i Koncernen än som är normala utifrån en strikt affärs- mässig och företagsekonomisk bedömning,

att endast affärsmässiga relationer mellan Föreningarna och Koncernen förekommit efter den 30 juni 1978 och att härvid fullständig avräkning och bokföring skett av desamma och att dessa dokumenteras på tillfredsställande sätt samt att villkoren icke är betingade av de särskilda relationer som rått före tillkomsten av föreliggande avtal,

att Föreningarnas aktier i Ncb icke är pantsatta vid tidpunkten för inbetalning av Ncb:s aktiekapital med undantag av vad som skriftligen redovisats för Staten före undertecknandet av detta avtal,

att Föreningarna i övrigt icke har några förpliktelser eller åtaganden som strider mot Föreningarnas åtaganden i Konsortialavtalet,

att Koncernen f. n. icke är part i rättegångar eller skatteprocesser av väsentlig betydelse eller eljest är utsatt för andra tvistiga anspråk av väsentlig betydelse med undantag av vad som skriftligen redovisats för Staten före undertecknandet av detta avtal. Med väsentlig betydelse avses ett krav mot Koncernen överstigande 250 000 kronor,

att Koncernen har iakttagit samtliga skyldigheter enligt gällande arbets- rättslig lagstiftning,

att vederbörlig information om Koncernen lämnats Staten beträffande omständigheter av väsentlig betydelse för bedömning av pågående arbeten, ineliggande order, lämnade offerter och pågående orderförhandlingar,

att Koncernen fram till dagen för nya styrelsers tillträde rätteligen fullgjort sina betalningar, samt

att Koncernen icke har andra förpliktelser eller åtaganden av större ekonomisk betydelse eller med särskilt lång avtalstid än sådana som skriftligen redovisats för Staten före detta avtals undertecknande.

§ 4

Föreningarna skall verka för att Ncb:s industrilån, vilka f. n. uppgår till ca 145 miljoner kronor tas över av Föreningarna mot att Föreningarna erhåller en fordran å Ncb på motsvarande belopp ävensom ränte- och amorteringsvillkor.

Staten förbinder sig att efterge sin villkorade fordran, "villkorlånet", å Ncb på 400 miljoner kronor jämte ränta.

§ 5

Parterna skall tillse att avtal träffas om långsiktig virkesförsörjning för Ncb och dess dotterbolag. Avtal om virkesförsörjning skall träda i kraft samtidigt med detta huvudavtal.

Parterna är ense om att Föreningarna och Ncb samt dess dotterbolag skall ha rätt att på affärsmässiga villkor köpa kontors- och administrativa tjänster samt tjänster såsom skogsskötsel, transporter m. m. av varandra i den mån sådana tjänster kan lämnas utan att detta medför behov av nyanställning hos den som skall utföra tjänsten. Avtal härom skall träffas av Ncb:s och dotterbolagens nya styrelser.

§ 6

Om tillskott till Ncb:s verksamhet gäller, utöver vad som stadgas i § 1 följande.

Ncb:s soliditet skall beräknas på sätt som framgår i Konsortialavtalet. I de fall Ncb:s soliditet sålunda beräknad efter nyemission i enlighet med § 1 sjunker under 25 %, skall parterna överväga att lämna aktieägartillskott i förhållande till sina andelar i aktiekapitalet.

Kan överenskommelse om lämnande av aktieägartillskott enligt ovan ej nås äger Staten rätt att säga upp avtalet enligt § 11 b Konsortialavtalet eller begära att aktiekapitalet nedsättes till vad som kan anses vara i behåll och att nya aktier tecknas av Staten mot betalning av nominella värdet intill beloppet av vad som erfordras för att återställa soliditeten till ovan angivna procentsats.

§ 7

Föreningarna skall äga rätt att framdeles förvärva Statens aktier i Ncb. Föreningarna äger därför rätt att vid vilken tidpunkt som helst begära inlösen av dessa i förhållande till tidigare innehav och till ett värde, som fastställs och betalas enligt § 13 i Konsortialavtalet; dock icke avseende aktiepost på mindre än vad som motsvarar en tiondel av aktiekapitalet i Ncb.

§ 8

Staten skall alltid äga rätt att överlåta sina aktier i Ncb och sina rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal till bolag vari staten direkt eller indirekt äger aktiemajoriteten under förutsättning att Staten även efter överlåtelsen svarar för de förpliktelser Staten åtagit sig enligt detta avtal.

§ 9

Regeringen kommer, under förutsättning att Riksdagen fattar de beslut som behövs härför, att slutligt godkänna avtalet. Har regeringens godkännande ej lämnats senast den 1 september 1979 är avtalet förfallet varvid ingendera parten i anledning därav skall ha något skadestånds- eller ersättningsanspråk mot den andra parten.

§ 10

Detta avtal träder i kraft när Regeringen slutligt godkänt det.

§ 11

Twister i anledning av detta avtal får ej hänskjutas till domstol utan skall slutgiltigt avgöras av skiljemän enligt gällande lag. Skiljeförfarandet skall äga rum i Stockholm.

Detta avtal har upprättats i 9 exemplar, varav parterna har tagit var sitt och ett förbehållits Neb.

Stockholm den 16 april 1979

För Svenska Staten

För Skogsägareföreningen Mellanskog
u. p. a.

För Örnköldsviks Skogsägareförening, ekonomisk förening

För Västerbottens Skogsägareförening, ekonomisk förening

För Norrbottens läns Skogsägareförening, ekonomisk förening

För Jämtlands Skogsägareförening
u. p. a.

För Medelpads Skogsägareförening, ekonomisk förening

För Ådalarnas Skogsägareförening
u. p. a.

Detta avtal tillträdades av undertecknat Bolag som förbinder sig att i alla tillämpliga delar iakttaga dess bestämmelser.

Stockholm den

Norrlands Skogsägares Cellulosa AB

Konsortialavtal

Företrädare för å ena sidan Staten och å andra sidan Skogsägareföreningen Mellanskog u. p. a., Örnsköldsviks Skogsägareförening, ekonomisk förening, Västerbottens Skogsägareförening, ekonomisk förening, Norrbottens läns Skogsägareförening, ekonomisk förening, Jämtlands Skogsägareförening u. p. a., Medelpads Skogsägareförening, ekonomisk förening samt Ådalarnas Skogsägareförening u. p. a., nedan Föreningarna, har denna dag undertecknat ett såsom Huvudavtal betecknat avtal om att Staten och Föreningarna tecknar aktier i Norrlands Skogsägares Cellulosa AB, nedan Ncb.

I anslutning till Huvudavtalet har parterna träffat följande Konsortialavtal.

§ 1

De allmänna utgångspunkter som angetts i Huvudavtalet skall tjäna till ledning vid tolkning och tillämpning jämväl av detta avtal.

§ 2

Fördelning av aktier

Aktierna i Ncb, vars aktiekapital efter aktieteckning i enlighet med Huvudavtalet kommer att uppgå till 545 000 000 kronor fördelat på 2 725 000 A-aktier, envar å nominellt 200 kronor, skall ägas av Staten till ett antal av 2 000 000 aktier och av Föreningarna till ett antal av 725 000 aktier fördelade enligt bilaga 1¹.

Om förändringar i aktieägarförhållandena är vidare stadgat i §§ 5 b, 6, 8 och 14.

§ 3

Bolagsordning

Ncb:s bolagsordning skall ha den lydelse som framgår av bilaga A till Huvudavtalet till dess annat beslutas på bolagsstämma.

§ 4

Styrelse, revisorer och verkställande direktör

Ncb:s styrelse skall bestå av åtta ledamöter med fyra suppleanter för dessa, utöver de ledamöter och suppleanter som enligt lag utses av annan än bolagsstämma.

Staten och Föreningarna skall vid bolagsstämma i Ncb utöva sin rösträtt

¹Bilagan här utesluten.

så, att val sker av fem styrelseledamöter med två suppleanter nominerade av Staten samt tre ledamöter med två suppleanter nominerade av Föreningarna.

Vid konstituerande av Ncb:s styrelse skall till styrelseordförande utses en av de fem ledamöter, som nominerats av Staten. Till vice ordförande skall utses en av de tre ledamöter, som nominerats av Föreningarna.

Staten och Föreningarna skall vardera nominera en auktoriserad revisor och en auktoriserad revisorsuppleant att väljas av bolagsstämman.

Ncb:s verkställande direktör skall ej vara ledamot av styrelsen.

Suppleant får endast tjänstgöra i stället för ledamot eller revisor, som nominerats av samma part som ledamoten eller revisorn. Suppleant, som ej inträtt i styrelseledamots ställe, har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens sammanträden.

Till styrelseledamöter och suppleanter skall utses personer, som för Ncb:s verksamhet besitter erforderlig sakkunskap och erfarenhet. Staten och Föreningarna skall ej nominera person, som är direkt eller indirekt engagerad i med Ncb konkurrerande verksamhet.

Innan Staten och Föreningarna beslutar vilka personer som skall nomineras till styrelseledamöter, suppleanter och revisorer, skall samråd äga rum.

Staten och Föreningarna skall instruera sina representanter i Ncb:s styrelse på sådant sätt att bestämmelserna i detta avtal iakttas.

§ 5

Enighet vid vissa beslut

Bolagsstämman och styrelsen fattar beslut i enlighet med bestämmelser i lag och bolagsordning. I nedan under a–c upptagna frågor förutsätts dock enighet mellan Staten och Föreningarna på bolagsstämman och beträffande d – f mellan parternas representanter i styrelsen.

a Ändring av bolagsordningen.

b Ändring av bolagets aktiekapital samt utgivning av konvertibla skuldebrev, skuldebrev förenade med optionsrätt vid nyteckning samt vinstandelsbevis.

c Vinstutdelning.

d Tillsättande av verkställande direktör och vice verkställande direktör samt styrelseledamöter i dotterbolag.

e Övertagande av annan rörelse av väsentlig omfattning eller väsentlig utvidgning av Ncb:s egen rörelse.

f Investering av väsentlig ekonomisk betydelse för Ncb.

För den händelse Föreningarna eller deras representanter i styrelsen icke är eniga, äger Statens mening företräde.

§ 6

Tillskott till Ncb:s verksamhet

Om tillskott till Ncb:s verksamhet gäller följande.

Ncb:s soliditet skall beräknas på sätt som framgår av bilaga C till Huvudavtalet. I de fall Ncb:s soliditet sålunda beräknad efter nyemission i enlighet med § 1 Huvudavtalet sjunker under 25 %, skall parterna överväga att lämna aktieägartillskott i förhållande till sina andelar i aktierkapitalet.

Kan överenskommelse om lämnande av aktieägartillskott enligt ovan ej nås enligt ovan äger Staten rätt att säga upp föreliggande avtal enligt § 11 b eller begära att aktiekapitalet nedsätts till vad som kan anses vara i behåll och att nya aktier tecknas av Staten mot betalning av nominella värdet intill beloppet av vad som erfordras för att återställa soliditeten till ovan angivna procentsats.

§ 7

Principer för verksamhet och vinstdisposition

Ncb:s verksamhet skall bedrivas efter strikt affärsmässiga och företags-ekonomiska principer. Detta innebär bl. a. att bolagets inköp av vedrävara skall ske till priser som är marknadsmässiga inom berörda prisområden och utan hänsyn till andra intressen än det långsiktigt trygga Ncb:s försörjning av vedrävara. Under i övrigt lika betingelser skall likväl Ncb i första hand inköpa vedrävaran från Föreningarna.

Mellan Ncb och Föreningarna skall särskilt avtal upprättas för reglering av framtida virkesinköp.

Parternas strävan skall vara att hålla en hög konsolideringsgrad i Ncb. Parterna är därför ense om att vinster i Ncb ej får användas till utdelning om Ncb:s konsolideringsbehov ej medger utdelning. Sedan nämnda konsolideringsbehov tillgodosetts skall med beaktande av övriga omständigheter såsom likviditet, rörelseresultat m. m. skäligen utdelning eftersträvas.

Alla avtal mellan part och Ncb respektive mellan Ncb och part närstående bolag, skall vila på strikt affärsmässig grund samt godkännas av parterna.

Avtal av löpande, återkommande karaktär eller mindre omfattning kan dock godkännas genom delegation till verkställande direktören med instruktion varom parternas representanter i Ncb:s styrelse är ense.

Staten försäkras att där Ncb:s direkta ägande av nuvarande anläggningar övergår till indirekt ägande genom majoritets- eller minoritetsintresse i annat bolag tillförsäkra Föreningarna insyn av en omfattning motsvarande vad som varit fallet om en av Föreningarna nominerad person ingått i det övertagande bolagets styrelse.

§ 8

Överlåtelse och pantsättning av aktier

Staten och Föreningarna förpliktigar sig att icke utan den andres skriftliga medgivande överlåta, pantsätta eller eljest avhända sig förfoganderätten till sina nuvarande eller framtida aktier i Ncb eller eljest vidtaga åtgärd, som kan få till följd en minskning av parts andel av aktiekapitalet.

Staten skall dock alltid äga rätt att överlåta sina aktier i Ncb och sina rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal till bolag vari staten direkt eller indirekt äger aktiemajoriteten under förutsättning att Staten även efter överlåtelsen svarar för de förpliktelser Staten åtagit sig enligt detta avtal.

§ 9

Ikraftträdande m. m.

Detta avtal träder i kraft samtidigt som Huvudavtalet och gäller för en tid av tio år. Senast ett år före utlöpanget av detta avtal skall parterna förhandla om justeringar i avtalet och formerna för fortsatt samarbete. I de fall parterna icke under dessa förhandlingar kan komma överens, förlängs föreliggande avtal på ytterligare tio år.

§ 10

Jämkning av avtalet

Skulle, på grund av oförutsedda händelser, förutsättningarna för detta avtal väsentligen rubbas skall, på parts begäran, skälig jämkning i avtalet ske.

§ 11

Förtida uppsägning

Detta avtal kan bringas att upphöra i förtid endast under följande förutsättningar.

a) Om parterna ej lyckats nå enighet vid upprepade tillfällen i frågor där sådan erfordras enligt § 5 och den bristande enigheten parterna emellan i dessa frågor uppenbarligen äventyrar Ncb:s fortsatta verksamhet.

b) Om de grundläggande förutsättningarna för detta avtal till följd av oförutsedda händelser väsentligen rubbas eller vid bristande enighet enligt § 6 ovan och jämkning enligt § 10 ej kan åstadkommas.

Som händelse av detta slag skall anses vara bl. a. att Föreningarna i annat än ringa mån brustit i sina garantier enligt § 3 i Huvudavtalet.

c) Om part bryter mot bestämmelse i detta avtal och avtalsbrottet är av väsentlig betydelse för den andra parten samt den felande parten icke inom sextio dagar efter därom tillställd anmaning vidtagit rättelse.

I fall som avses ovan har endera parten rätt att säga upp avtalet till upphörande sex månader efter det att motparten fått del av uppsägningen. Uppsägning i fall som avses i c) får ej ske senare än fyra månader efter det att Ncb:s styrelse erhållit kännedom om den handling eller underlåtenhet som konstituerar avtalsbrottet.

Uppsägning skall alltid ske skriftligen.

§ 12

Hembud och följder av avtalets upphörande

Part är skyldig att före erbjudande om överlåtelse av aktie i Ncb till annan än part – med undantag för sådan överlåtelse som åsyftas i § 7 Huvudavtalet och § 8 andra stycket föreliggande avtal – hembjuda sådan aktie till övriga parter för inlösen.

Önskar någon av Föreningarna överlåta aktie, skall den i första hand hembjudas de övriga Föreningarna. Önskar icke hembjuden Förening inom tre månader lösa hembjuden aktie, skall den hembjudas Staten eller den Staten i sitt ställe helt eller delvis satt enligt § 8 Huvudavtalet och § 8 andra stycket föreliggande avtal. Önskar Staten eller den Staten i sitt ställe helt eller delvis satt enligt förutnämnda paragrafer icke inom tre månader lösa hembjuden aktie, äger aktien fritt överlåtas till tredje man under förbehåll av att denna inträder i föreliggande avtal samt Huvudavtalet.

I de fall föreliggande avtal kommer att uppsägas av någondera parten enligt bestämmelserna i § 11 a och b, skall den part som för sin del uppsagt avtalet senast fem månader före utträde ur avtalet hembjuda sina aktier i Ncb till inlösen enligt föregående stycke. Utnyttjas ej hembudet av parter som ej uppsagt avtalet må den hembjudande påkalla att Ncb likvideras.

I de fall avtalet skulle upphöra på grund av sådant avtalsbrott, som avses i § 11 c ovan, skall de här angivna hembudsreglerna äga motsvarande tillämpning, varvid den part som begått avtalsbrottet inom en månad från mottagandet av uppsägningen skall hembjuda sina aktier till inlösen.

§ 13

Värdering m. m.

Värdet å hembjuden aktie skall motsvara dess verkliga värde vid tidpunkten för äganderättens övergång, dock skall värdet vid inlösen av Statens aktier lägst vara 300 kronor per aktie. Om parterna icke enas om värdet inom tre månader från mottagandet av hembudet, skall värdet på hemställan av part fastställas av skiljemän enligt § 18 nedan.

Då hembjudande part mottagit förklaring att annan part önskar inlösa hembjuden aktie, skall sådan aktie överlämnas vederbörligen endosserad in blanco, varvid äganderätten till aktien övergår sedan likvid enligt nedan erlagts.

Köpeskillingen för aktierna skall i köparens val erläggas kontant inom en vecka från den dag värdet på aktierna slutgiltigt fastställts eller, om godtagbar säkerhet ställes för köpeskillingen, inom sex månader från nämnda dag. Räkta å köpeskillingen skall utgå enligt § 6 i räntelagen från den dag aktierna överlämnats till den inlösande parten till dess betalning sker.

§ 14

Återköp

Föreningarna skall äga rätt att framdeles förvärva Statens aktier i Ncb. Föreningarna äger därför rätt att vid vilken tidpunkt som helst begära inlösen av dessa i förhållande till tidigare innehav och till ett värde, som fastställles och betalas enligt § 13 detta avtal; dock icke avseende aktiepost på mindre än vad som motsvarar en tiondel av aktiekapitalet i Ncb.

Bestämmelserna i detta avtal skall oförändrat äga tillämpning så länge Staten äger minst en tiondel av aktiekapitalet.

§ 15

Skadestånd

Part som gör sig skyldig till brott mot detta avtal, skall oavsett om avtalet uppsäges eller ej och oavsett om avtalsbrottet är väsentligt eller ej, gottgöra Ncb och/eller den andra parten för den skada, som uppkommit för vederbörande genom avtalsbrottet.

§ 16

Ändringar i avtalet

Ändringar i eller tillägg till detta avtal får endast ske skriftligt.

§ 17

Ncb:s anslutning till detta avtal

Så snart Regeringen godkänt Huvudavtalet, skall parterna tillse att Ncb skriftligen förklarar sig bundet av detta avtal.

§ 18

Skiljedom

Twister i anledning av detta avtal får ej hänskjutas till domstol utan skall avgöras av skiljemän enligt gällande lag. Skiljeförfarandet skall äga rum i Stockholm.

Detta avtal har upprättats i 9 exemplar, varav parterna har tagit var sitt och ett förbehållits Ncb.

Stockholm den 16 april 1979

För Svenska Staten

För Skogsägareföreningen Mellanskog
u. p. a.

För Örnsköldsviks Skogsägareförening, ekonomisk förening

För Västerbottens Skogsägareförening, ekonomisk förening

För Norrbottens läns Skogsägareförening, ekonomisk förening

För Jämtlands Skogsägareförening
u.p.a.

För Medelpads Skogsägareförening, ekonomisk förening

För Ådalarnas Skogsägareförening
u.p.a.

Detta avtal tillträdes av undertecknat Bolag som förbinder sig att i alla tillämpliga delar iakttaga dess bestämmelser.

Stockholm den

Norrlands Skogsägares Cellulosa AB

